Jaargang 108. Vrijdag, 6 Julij 1849. No. 54.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* 1849 *is f* 8—32, *en* franco *per post f* 9—62; *per kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—40½.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, bij Inschrijving met gesloten Briefjes aan te besteden:

De LEVERING van de **RAAP-, LIJN- en PATENTOLIE**, ten dienste der VERLICHTING in deze STAD, gedurende *tien maanden*, beginnende met AUGUSTUS aanstaande en eindigende met MEI 1850.

De Voorwaarden van deze Levering zullen van heden ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen, en de BRIEFJES en de MONSTERS van de PATENTOLIE aldaar, vóór of op ZATURDAG den 7den Julij 1849, moeten worden bezorgd.

GRONINGEN, 28 Junij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* — gezien hebbende Zr. Ms. besluit van den 28sten Julij 1828 (*Staatsblad* no. 42), houdende maatregelen tot de oprigting van de Schutterijen, en waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de Commissie van Onderzoek, naar aanleiding van art. 15 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), —

Brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, behalve diegenen, welke ligchaamsgebreken hebben, en te klein van maat zijn, bij de wet worden toegestaan de onderstaande termen tot vrijstelling en uitzondering, terwijl, ter bevestiging daarvan, bij gemelde Commissie van Onderzoek zullen moeten worden overgelegd de stukken en bescheiden, achter elk geval uitgedrukt.

TERMEN TOT VRIJSTELLING EN UITZONDERING.	IN TE LEVEREN STUKKEN TER BEVESTIGING.
1.) De Geestelijken van alle Gezindheden.	*Dezelfde Bewijsstukken, welke voor de vrijstelling van de Dienst der Nationale Militie worden gevorderd.*
2.) De Professoren en Lectoren aan de Hoogescholen, aan de Athenaea en de Seminariën.	*Het Besluit of de Akte van Aanstelling als zoodanig.*
3.) *De Studenten in de Godgeleerdheid. Zullende als zoodanig alleen worden aangemerkt zij, die aangenomen zijn, en hun Onderwijs ontvangen op de Nederlandsche Hoogescholen, Athenaea en Seminariën.*	Voor de Hervormden en Luterschen. *Certificaat van den Rector Magnificus van de Hoogeschool of het Athenaeum, op het getuigschrift van den Professor, bij wien de Student collegie houdt.* Voor de Roomschen. *Certificaat van den Bisschop, of, bij gebreke van denzelven, van den Kerkvoogd, die den Bisschop vervangt, als Vicaris-generaal en Aarts-Priester.* Voor de Remonstranten. *Certificaat van Curatoren van het Seminarium, op het getuigschrift van de Hoogleeraars.* Voor de Doopsgezinden. *Certificaat van Bestuurders en Curatoren van het Seminarium, op het getuigschrift van de Hoogleeraars.* Voor de Israelieten. *Certificaat van de Hoofdcommissie tot de zaken der Israelieten of derzelver Gecommitteerden, op het getuigschrift der Opzigters van het Seminarium.*
4.) *De uit de dienst van den Staat te Lande of ter Zee eervol ontslagen of gepensioneerde Officieren.*	*Het eervol ontslag of de Akte van Pensioen.*
5.) *De Officieren, eervol uit de Schutterij ontslagen.*	*Het besluit van ontslag.*
6.) *De broeder van hem, die in persoon voor zich zelven bij de Schutterij dient, met dien verstande, dat van een ongelijk getal slechts de kleinste helft tot die dienst zal worden geroepen; strekkende deze bepaling zich niet uit tot zoodanige broeders, die, om welke reden ook, niet meer bij hunne ouders inwonen.*	*Behalve een schriftelijk bewijs van deze dienst, door den Kommandant der Schutterij af te geven, een schriftelijk bewijs van het Plaatselijk Bestuur, dat de dienende broeder met hem bij zijne ouders inwoont.*
7.) *Die aangesteld zijn voor de dienst der Nacht- of Brandwachten en der Brandspuiten.*	*De deswege bij hen voorhanden zijnde bewijzen van aanstelling.*
8.) *Lijf- en Huisbedienden, voor welke als Dienstboden de Personele Belasting wordt betaald.*	*Een Certificaat van den Persoon, bij welken zij als zoodanig dienstbaar zijn, gecertificeerd door het Plaatselijk Bestuur.*
9.) *Zij, die voortdurend uit Armenkassen bedeeld of in Armen-Gestichten opgevoed en onderhouden worden.*	*Eene schriftelijke en door het Plaatselijk Bestuur gecertificeerde verklaring van Bestuurders der Gestichten, houdende opgave, waarin de bedeeling bestaat en sedert wanneer, en op welke tijdstippen dezelve genoten is.*

Dat tot het opmaken der Certificaten, onder no. 6, 8 en 9 vermeld, zal worden gevaceerd ter Stads Secretarij, op Vrijdag den 6den Julij 1849, des voormiddags van 10 tot 12 uur, voor diegenen, welke vóór den 1sten Junij van dit jaar voor de Schutterlijke Dienst ingeschreven zijn.

Dat zij, die zoodanige Certificaten benoodigd zijn, zich op dat tijdstip aldaar zullen moeten vervoegen met de bewijsstukken in no. 6, 8 en 9 vermeld; moetende diegenen, welke reclameren op de dienst van Broeders, voorzien zijn van twee ter goeder naam en faam staande getuigen, met den toestand van het huisgezin wel bekend en hunnen naam kunnende teekenen.

Dat voorts de gehuwden en weduwenaars met een of meer kinderen, ter bekoming van eene Trouwakte, zich kunnen vervoegen aan het Bureau van den Burgerlijken Stand, des voormiddags van 10 tot 12 uur, medebrengende twee bekende getuigen, die het leven van de vrouw, of, deze overleden zijnde, het bestaan van kind of kinderen kunnen bevestigen.

Zij zullen het Certificaat, hetwelk dien ten gevolge wordt opgemaakt, moeten indienen bij de Commissie, bedoeld bij art. 11 van de wet op de Schutterijen, van den 11den April 1827, en hetzelve daartoe *voor* den 9den Julij dezes jaars ter Stads Secretarij moeten inleveren.

Dat wijders diegenen, welke Certificaten van de schutterlijke dienst noodig hebben, zich, ter bekoming daarvan, kunnen vervoegen op Donderdag, den 5den Julij 1849, des voormiddags van 12½ tot 1 uur in de Krijgsraadskamer op het Raadhuis alhier.

Dat meergemelde Commissie, tot het onderzoeken van, en de beslissing omtrent de redenen van vrijstelling en uitsluiting van de Schutterlijke dienst, derzelver zittingen zal houden in de zaal van den Militieraad op het Raadhuis, en wel *voor diegenen, welke vóór den eersten Junij van dit jaar voor de Schutterlijke dienst ingeschreven zijn, en voor diegenen, welke reeds bij de Schutterij zijn ingelijfd en in het gepasseerde jaar verzuimd hebben hunne redenen van vrijstelling in te dienen*, op Maandag den 9den Julij 1849, des voormiddags van 10 tot 12 uur.

Dat diegenen, welke met ziekte of gebreken behebt, en *mede vóór den 1sten Junij dezes jaars ingeschreven zijn*, en diegenen, welke reeds bij de Schutterij zijn ingelijfd en ligchaamsgebreken hebben, alsmede dezulken, welke hunne nommers verkiezen te verwisselen, vergezeld van de nommerverwisselaars, mede in voornoemd lokaal voor de Commissie moeten verschijnen op Maandag, den 9den Julij 1849, des voormiddags van 10 tot 12 uur.

Dat diegenen, welke op gemelde tijd en plaats voor de Commissie niet verschijnen, zullen gehouden worden, geene redenen tot vrijstelling te hebben, en, voor zoo verre zij dienstpligtige nommers getrokken hebben, bij de Schutterij zullen worden ingelijfd; blijvende het hun evenwel vrij, om hunne redenen tot vijstelling in een volgend jaar te doen gelden.

Wordende bij deze de belanghebbenden herinnerd aan art. 14 en 15 van gemeld Koninklijk besluit, luidende als volgt:

Art. 14. „Hij, die, na zijne inschrijving voor de Schutterij, in Militaire dienst treedt, te lande of ter zee, zal „daarvan, met overlegging van een bewijs van zijne dienst, „dadelijk kennis geven aan het Bestuur zijner gemeente, „hetwelk zorgt, dat hij, bij de Schutterij *niet* ingelijfd „zijnde, door de Commissie, bij art. 15 der wet vermeld, „worde vrijgesteld, of wel, ingelijfd zijnde, dat hij dadelijk van de rolle der Schutterij worde afgevoerd. In geval de vermelde kennisgeving aan het Bestuur wordt verzuimd en de nalatige, dien ten gevolge, op de rolle der Schutterij gebragt en bij dezelve wordt ingelijfd, of wel op de rolle „blijft gevoerd, zullen de strafbepalingen, die de wet, in geval „van verzuimde dienst, oplegt, op hem van toepassing blijven."

Art. 15. „De bepaling in het vorige artikel is ook van „toepassing op hen, die na de inschrijving van woonplaats „veranderen, zonder daarvan, overeenkomstig artikel 27 „der wet, kennis gegeven te hebben aan het Bestuur der „gemeente, welke zij verlaten."

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder', zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts aangeslagen worden, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 2den Julij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de Raad, overeenkomstig het 7de artikel van het PLAN van NEGOTIATIE van *f* **50,000**, gevoegd achter de Notificatie van den 23sten Augustus 1836, op WOENSDAG, den 4den Julij j.l., is overgegaan tot het doen der UITLOTING voor de AFLOSSING op den 1sten November aanstaande, van *tien* Schuldbekentenissen der gemelde Negotiatie, ieder groot *f* 500—00, en dat bij die Uitloting zijn uitgetrokken de navolgende nommers van Schuldbekentenissen, te weten nr. **3, 22, 30, 53, 56, 66, 70, 89, 93** en **96**, welke Schuldbekentenissen alzoo op den 1sten November aanstaande ten STADS-KANTORE zullen worden afgelost, waarvan door deze, volgens het opgenoemde 7de artikel van het gemeld Plan van Negotiatie, aan de Houders der uitgetrokkene nommers kennis wordt gegeven.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 5den Julij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de Raad, overeenkomstig art. 7 van het PLAN der GELDLEENING van *f* **180,000**, bij Notificatie van den 27sten Augustus 1846 bekend gemaakt, op WOENSDAG, den 4den dezer maand, is overgegaan tot de UITLOTING van *twee* SCHULDBEKENTENISSEN der gemelde GELDLEENING, om op den 1sten November aanstaande te worden AFGELOST; en dat bij die Uitloting zijn getrokken nrs. **73** en **77**, ieder ad *f* **1000—00**, welke diensvolgens op den 1sten November aanstaande, ten KANTORE van den STEDELIJKEN ONTVANGER, zullen worden afgelost, waarvan door deze, volgens art. 8 van gemeld Plan van Geldleening, aan de Houders der uitgetrokken nommers kennis wordt gegeven.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 5den Julij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

Wordt geadverteerd, dat tot het afgeven der ATTESTATIEN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE en KERKELIJKE, als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten Julij 1849 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad zal worden gevaceerd, des voormiddags van 10 tot 1 uur, op de volgende dagen, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE, benevens MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 5den en 6den Julij 1849.

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op ZATURDAG, den 7den Julij 1849.

De **BETAALMEESTER** in het *Arrondissement Groningen* geeft kennis, dat gedurende de loopende maand ten zijnen Kantore kunnen worden ontvangen de RENTEN van BORGTOGTEN in GELD in 's Rijks Kas gestort, over de eerste zes maanden dezes jaars.

GRONINGEN, 3 Julij 1849.

RENGERS.

CHOLERA.

GRONINGEN, 5 Julij. Van den 2den tot den 5den Julij zijn door de Cholera aangetast 18 personen, 1 hersteld, 9 overleden en 17 nog in behandeling.

De Stedelijke Geneesk. Commissie: W. C. VAN MESDAG, *Secretaris.*

ITALIE.

ROMEINSCHE REPUBLIEK.

De Romeinsche constituante heeft op den 30sten Junij het volgende besluit genomen: „De vergadering staakt eene verdediging, welke voortaan onmogelijk is, en blijft op haren post. Zij belast het driemanschap met de uitvoering van het tegenwoordige dekreet." — Tegelijker tijd heeft de opperbevelhebber eene wapenschorsing gevraagd, en de aankomst in het hoofdkwartier aangekondigd van eene deputatie uit den gemeenteraad van Rome. Deze deputatie is werkelijk in het hoofdkwartier aangekomen.

[Deze mededeeling maakte in de zitting der Wetgevende Vergadering te Parijs, den 3den Julij, eene levendige en gunstige sensatie.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 28 Junij.

De berigten, die hier aankomen, zijn thans geheel ten gunste der Oostenrijkers; aan de Waag, aan de Raab, aan het Neusiedler-Meer, in Zevenbergen, in het Banaat en in Zips wijken de Hongaren voor de met overmagt voortdringende Russische en Oostenrijksche troepen. — Zijn deze berigten ook al eenzijdig, zoo veel is zeker, dat de krijgskans thans voor de Hongaren niet gunstig schijnt te staan.

Van den 30sten. De *W. Z.* bevat het 39ste leger-bulletin waaruit blijkt, dat de Keizer den 28sten te 4½ uur des namiddags aan het hoofd van zijn leger Raab is binnengerukt. Dit verlies van Raab is een zware slag voor de Hongaarsche zaak, daar er thans op den weg naar Ofen geene houdbare positie meer is, behalve Komorn. Ook in het Zuiden staat die zaak ongunstig. De banus wint gedurig meer veld.

GOTHA, 29 Junij.

De afgevaardigden hebben nog twee zittingen gehouden. Het Congres is op den weg om iets wezenlijks tot stand te brengen. Het gaat niet te rade met de theorie alléén, maar ook met den bestaanden staat van zaken, en vraagt wat deze toelaat, en niet bloot wat men wel zou wenschen? Het erkent nevens het natuurlijk regt der volken, om door Afgevaardigden hunne zaken te regelen, het historisch regt der Vorsten om hunne toestemming te geven of te weigeren. Het heeft bovenal het doel in 't oog en wil daarom een anderen weg dan zijne leden vroeger volgden, inslaan, mits hij slechts tot het doel leide. — Zóó mijdt het Congres, door bittere ervaring wijs geworden, de klippen, waarop de Frankforter Vergadering schipbreuk leed: namelijk *stelselzucht*, *revolutionaire denkwijze* en *stijfhoofdigheid.*

Zoo mag Duitschland, wat dan ook nog in de Rijks-Constitutie moge worden veranderd, hopen, weldra te verkrijgen hetgeen het zoo vurig wenscht: *éénheid*, *vrijheid en orde*; — éénheid, door de daarstelling van één Rijksbewind, met genoegzame magt bekleed om zich binnen- en buitenlands te doen gelden; — vrijheid, door de instelling van een Volkshuis; — orde, door de nieuwe Pruisische kieswet, die, wel is waar, aan alle burgers kiesregt, doch niet aan alle burgers *evenveel* kiesregt, maar den bezittenden een grooter aandeel geeft in de zamenstelling van het Volkshuis.

— Het Congres heeft een besluit genomen om voortdurend werkzaam te zijn. Het heeft een comité benoemd, bestaande uit *H.* en *M. von Gagern*, *Hergenhahn*, *Reh* en *Mathy*, en gevestigd te Frankfort, tot leiding van al de pogingen der partij, zullende strekken *tot daarstelling van een Rijksdag ter invoering eener Staatsregeling, die den Bondsstaat met erfelijk opperhoofd en Volksvertegenwoordiging grondvesten zal.* Dit comité zal door geheel Duitschland *agentschappen* hebben.

FRANKFORT, 30 Junij.

Heden middag te 12 uur heeft de aartshertog Rijksbestuurder zich van hier naar de badplaats Gastein begeven, met een gevolg van vijf rijtuigen. Het is [naar sommiger meening] waarschijnlijk, dat de Rijksbestuurder niet meer als zoodanig herwaarts zal terugkeeren, en men vermoedt nu, dat er in de staatkundige gesteldheid van Duitschland binnen weinige dagen zeer groote veranderingen zullen plaats hebben.

— Volgens officiële opgaven, is uit de Badensche staatskas door leden van 't Voorloopig Bewind, kort voor den intogt der Pruissen te Carlsruhe, geroofd eene waarde van *f* 2,560,700; de daders worden deswege vervolgd.

[In het *Handelsblad* van den 3den Julij komt de officiële en specifike opgave der geroofde waarden voor.]

— Te Giessen is dr. *K. Vogt*, een der Rijks-regenten van Duitschland, als hoogleeraar der Zoölogie afgezet.

Staat der zaken in Baden, Rijn-Beijeren, enz.

Den 29sten Junij *werd een hevige slag nabij Rastatt geleverd*, tusschen de Pruissische troepen en de opstandelingen. De eerstgenoemde, ongeveer 15,000 man sterk, werden aangevoerd door den *Prins van Pruissen*; de laatste door *Mieroslawski*, die, om zijne manschappen aan te vuren, dezen de plundering der reactionnairen van Karlsruhe, Mannheim, Heidelberg, enz. beloofde. De Keurhessische en andere troepen van het Neckar-korps namen de hoogten rondom Rastatt en openden een hevig vuur op de vesting, terwijl de Pruissen de onder de muren van Rastatt geschaarde vrijkorpsen aangrepen. De strijd was langdurig en hevig, vooral bij de dorpen Müggendorf en Malsch; de opstandelingen streden met den moed der wanhoop, vooral de artillerie, wier manschappen in hunne hemdsmouwen de stukken bedienden. *De opstandelingen werden echter met groot verlies geslagen*; zij wierpen zich deels in de vesting, deels trokken zij, onder *Mieroslawski*, in de rigting naar Offenburg terug.

Het hoofdkwartier van den prins *van Pruissen* is te Ettlingen, dat van *Peucker* in Baden-Baden, die den vijand omtrekken en hem den terugtogt afsnijden wil. Rastatt moet van alle zijden ingesloten zijn.

Volgens de ons medegedeelde berigten gelooft men, *dat de vesting Rastatt heden avond reeds zal gecapituleerd hebben.*

ALTONA, 28 Junij.

De laatste berigten, die men van het oorlogstooneel verneemt, zijn die, welke door reizigers worden aangebragt; zij bevestigen, dat de Pruissen zich thans werkelijk in Randers bevinden en dat er dagelijks een treffen met de Denen te wachten is. Dat alles in de daad op nieuw meer oorlogzuchtig wordt, laat zich overigens ook hieruit afleiden, dat men in de laatste dagen algedurig zwaar geschut en transporten ammunitie noodwaarts ziet vervoeren, en voor het oogenblik hoort men ook niets meer van wapenstilstand of vredes-onderhandelingen spreken.

[Het is moeijelijk, uit de van den aanvang af tegenstrijdige berigten nopens den Duitsch-Deenschen oorlog en zijn' afloop, den juisten der zaak op dit oogenblik te leeren kennen.]

HAMBURG, 1 Julij.

Den 29sten Junij is het Pruissische oorlogschip Adler uit Swinemunde in zee gestoken, en is het gedurende vier uren met eene Deensche kotterbrik in gevecht geweest, tot dat het, op de aankomst van een Deensch fregat, genoodzaakt is geworden om af te houden en weder binnen te loopen. De brik moet nog al schade hebben bekomen, en aan boord van het Pruissische vaartuig is een man ligt gewond.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 30 Junij.

In de zitting van het Hoogerhuis op gisteren heeft de graaf *van Wicklow* (gebruik makende van het, hem als pair toekomende regt van initiatief) eene bill ingediend tot wijziging van het formulier van den eed, die afgelegd moet worden door alle personen, die eed van trouw, afzwering of supprematie moeten doen. Het Huis heeft zonder discussie de eerste lezing dezer bill toegestaan.

Eergisteren avond heeft hier ter stede eene talrijke bijeenkomst van kiezers plaats gehad, met het doel om over de uitsluiting van den baron *von Rothschild* uit het Parlement te beraadslagen. De vergadering nam onderscheidene besluiten, waarbij hare leden zich verbonden om alle pogingen in het werk te stellen, ten einde den baron *von Rothschild* te doen verkiezen, en aldus de laatste sporen van middeleeuwsche onverdraagzaamheid en geest van uitsluiting te doen verdwijnen.

— In het begin van dit jaar telde de Britsche koopvaardij 1110 stoomschepen, en sedert dien tijd is dat getal nog toegenomen. Onder die 1110 schepen zijn 529 van minder dan 100, doch 173 van meer dan 400 tonnen. In geval van oorlog zouden al die bodems des noods gewapend kunnen worden.

— Het postwezen heeft in 1848 hier te lande opgebragt 2,192,478 p. st.; de kosten van bestuur waren 1,386,853 p. st., en andere kosten 16 397 p. st., latende eene zuivere opbrengst van 740,429 p. st.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Julij.

De beweging, waarin Frankrijk met den 13den Junij geraakte, bedaart allengs; er is geene tijding van nieuwe opschuddingen van belang, — een groot nieuws, voorzeker, uit het land der onbeperkte volksheerschappij met algemeen regtstreeksch kiesregt en een beraadslagend en stemmend leger!

De algemeene aandacht is thans weder zeer gevestigd op den waarschijnlijken afloop der verkiezingen, welke op den 8sten Julij aanstaande zullen plaats hebben. Hoe deze zal zijn, is bezwaarlijk met zekerheid te voorspellen. Zoo als de zaken thans staan, schijnt de partij der orde nog al kans te hebben om hare kandidaten benoemd te krijgen. Inderdaad heerscht onder hare aanhangers eenige meerdere eensgezindheid dan vroeger.

— Thans worden drieëndertig leden der Kamer geregtelijk vervolgd, de meesten wegens den aanslag van den 13den Junij; daarvan zijn negen in hechtenis.

— In den *Moniteur* van het leger leest men, dat eene divisie van het leger der Alpen *naar den Elsas* zal worden gezonden, om er de kantonnementen te betrekken.

— Het getal der te Lyon, wegens de gebeurtenissen van den 15den Junij j.l., gevangen genomen personen bedraagt thans in het geheel ten naastenbij 1400.

Van den 2den. Het merkwaardigste nieuws van den dag is het vertrek van den generaal *Bedeau* naar Italië. Deze gebeurtenis maakt een diepen indruk en geeft stof tot menigvuldige aanmerkingen. Het blijkt niet met zekerheid, met welk doel de genoemde krijgsman derwaarts is gezonden. Het waarschijnlijkste is, dat de generaal *Bedeau* met volmagt om *naar omstandigheden* te handelen, is gezonden, en na de stelling der Fransche krijgsmagt voor Rome te hebben onderzocht, zal doen wat hij nuttig en noodig zal oordeelen. Zooveel is wel zeker, dat men hier over het algemeen niet zeer tevreden is over de handelwijze van den generaal *Oudinot*, en dat de Regering er veel prijs op stelt om een einde te maken aan den strijd met de Romeinen.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 Julij.

Donderdag j.l. zijn de eerstelingen onzer Nationale visscherij hier aangekomen.

De Engelschen beletten onze haringvisschers om aan de Schotsche kust te visschen.

– Het schip van 600 tonnen, *Oceanie*, dat genationaliseerd is, zal in het midden dezer maand van Antwerpen vertrekken, voor eene reis rondom de wereld en voor de walvischvangst. De regering geeft voor deze onderneming een aanzienlijk subsidie, mits er voor minstens 500,000 fr. Belgische producten worden uitgevoerd. Van regeringswege doet iemand de reis mede, om alles, op te merken en aan te teekenen, wat voor de Belgische nijverheid van belang kan zijn.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 3 Julij.

Naar men verneemt, is de Regering gereed met hare antwoorden omtrent het ontwerp betrekkelijk de kroondomeinen; zoodat bij de Tweede Kamer, bij de hervatting van hare werkzaamheden, het algemeen verslag over dat ontwerp spoedig zal worden uitgebragt en de beraadslagingen zoowel over dat ontwerp, als over dat nopens het inkomen der Kroon, weldra bij de Tweede Kamer zullen worden gehouden.

AMSTERDAM, 3 Julij.

Gisteren namiddag te half drie zijn alhier, per gewonen spoortrein, van 's Gravenhage aangekomen H. K. H. Prinses *Marianne der Nederlanden* en Hoogstderzelver gevolg, bestaande uit 12 personen, waaronder de predikant *J. H. van Senden*, uit Zwolle. Zij hebben zich onmiddellijk aan boord van het stoomschip *Willem I*, kapitein *J. H. Savert*, begeven, ten einde de reis naar Syrië te aanvaarden.

Na het lossen der gewone salutschoten, heeft het stoomschip omstreeks te 4 uur de reede dezer stad verlaten.

Naar men verneemt, bestaat het plan, om Bordeaux, Lissabon en eenige der voornaamste havens in de Middellandsche Zee aan te doen, alvorens Jaffa, het doel der reize, te bereiken.

Van den 4den. Gisteren avond had in het kerkgebouw der Herstelde Evangelisch Luthersche gemeente alhier het eerste bid-uur van de *Vereeniging der Nederlandsche Vrienden Israëls* plaats. De heer mr. *I. da Costa* trad bij deze gelegenheid als spreker op en schetste in eene welsprekende rede den oorsprong en het doel dezer vereeniging. Aan den vernieuwden ijver om deze zaak, die hij eene Israëlitisch-Christelijke zaak noemde, te behartigen, had ook de Nederlandsche Vereeniging van Vrienden Israëls haar ontstaan te danken, en deze stelde zich voor, om elke maand in het openbaar, met het oog op gezegd doel, eene bidstonde te houden en dit uur tevens aan bijbelverklaring in dien geest te wijden. Na het doel dezer vereeniging uitvoerig ontwikkeld te hebben, ging de heer *da Costa*, ter vervulling van deze dubbele taak, over tot het uitspreken van een uitvoerig en warm gebed en vervolgens tot de beschouwing, op de hem geheel eigene wijze, van de voor deze gelegenheid zeer gepaste plaats uit den Brief van *Paulus* aan de Romeinen, XI: 1, luidende: „*Ik zeg dan: heeft God zijn volk verstooten? Dat zij verre: want ik ben ook een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamins.*"

Deze geheele eerste voordragt, welke ruim twee uren duurde, en aangevangen, afgewisseld en besloten werd met het zingen uit Ps. 105, 102 en 146, werd door een zeer talrijk publiek bijgewoond.

— Door de Nederl. Handel-Maatschappij zijn *bevracht* 20 schepen.

VLAARDINGEN, 30 Junij.

Gisteren avond tegen 7 uur arriveerde alhier 's Rijks stoomschip *Cerberus*, kommandant *J. C. Hinlopen*, als eerste jager uit de haringvloot, aan boord hebbende 58½ ton haring. De eerste verkoop had heden nacht à ƒ 700 per ton, voor zekere hoeveelheid, plaats.

De gezondheid der vlotelingen (ruim 1600 personen) was zeer voldoende.

De Hollandsche haringvloot bestaat alsnog uit 110 schepen.

BRIELLE, 1 Julij.

Door het O. M. bij de arrondissements-regtbank alhier zijn bevelen van aanhouding uitgevaardigd tegen den wel eerw. heer *J. G. van Leeuwen*, laatstelijk R.-C. priester en pastoor te Middelharnis, thans voortvlugtig, welke voor eenigen tijd, bij vonnis der voornoemde regtbank, op grond en met toepassing van art. 201 C. P., ter zake van berisping der Hooge Regering in eene openbare kerkelijke vergadering, werd veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf voor den tijd van één jaar.

APELDOORN, 1 Julij.

De wedrennen waren zeer luisterrijk, in tegenwoordigheid van HH. MM. den Koning en de Koningin, Z. K. H. Prins *Hendrik* en de jonge Prinsen, met een aanzienlijk gezelschap, en druk bezocht door vreemdelingen uit alle oorden van het land; men heeft eene reeks van ruim 100 rijtuigen waargenomen. Bij de boerenrid had men het ongeluk te betreuren, dat eenige personen zijn gekwetst geraakt, waarbij Z. M., als naar gewoonte, met de meeste deelneming persoonlijk hulp bewees en de heeren prof. *Everard* en dr. *Reiche* den geneeskundigen bijstand verleenden.

ROTTERDAM, 2 Julij.

Heden morgen is te Maassluis gearriveerd de jager met 66½ ton haring, en heden nacht in de Maas de Vlaardinger hoeker *Vrouw Johanna* met 69 tonnen.

ZWOLLE, 2 Julij.

Men verneemt, dat alhier op den 29sten der vorige maand is overleden mejufvrouw *Susanna Catharina van de Linde*, en door deze tot erfgenaam van hare nalatenschap [volgens een ander berigt groot omstreeks ƒ 30,000], na aftrek van eenige weinige legaten, is aangesteld de Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, onder bepaling dat van hetgeen als het zuivere saldo dier nalatenschap zal worden uitgekeerd, duizend gulden zal worden gebezigd tot aankoop van zilveren schotels ten gebruike bij het Avondmaal in de Groote kerk, en het verdere bedrag onder een afzonderlijk hoofd zal worden ingeschreven in het Grootboek der Nederlandsche schuld, en de te innen interessen, na aftrek der kosten, zullen worden gebezigd tot eene wekelijksche uitkeering van *vier* gulden aan eene van der overledenes dienstboden haar leven lang, en verder verstrekt telken halfjaar aan de beide tijdelijk oudste bij de genoemde gemeente dienstdoende predikanten, en zoo lang de heeren *van Senden* en *Bleijenberg* als zoodanig dienst zullen doen, zij als de oudsten of een van de oudsten zullen worden aangemerkt.

UTRECHT, 3 Julij.

De hevige nachtvorst, die van den 28sten op den 29sten Junij in een gedeelte dezer provincie gevallen is, heeft geheele velden met boekweit, die reeds begon te bloeijen, bedorven. De vorst schijnt voornamelijk die gronden getroffen te hebben, welke de eenige dagen vroeger ingevallen vorst gespaard had.

GRONINGEN, 3 Julij.

De gewone jaarlijksche Vergadering der Provinciale Staten heeft heden morgen te 11 uur een' aanvang genomen.

Met groote belangstelling was door sommige ingezetenen uit deze stad en provincie gebruik gemaakt van het thans bij de Grondwet verleende regt om de vergaderingen te mogen bijwonen, en hoewel het opgekomen publiek niet bijzonder talrijk kon worden genoemd, bleek het toch duidelijk, dat dit voorregt op den regten prijs wordt geschat, daar niet enkel ingezetenen uit deze stad, maar ook verscheidenen uit verschillende oorden dezer provincie tot het bijwonen dezer vergadering waren opgekomen.

Worden gelezen de processen-verbaal wegens de verkiezing van nieuwe leden voor de Provinciale Staten, ter vervulling der opengevallen plaatsen, ontstaan zoo door gewone aftreding, als door het overlijden van enkele leden.

Nadat de nieuw gekozen leden, — bestaande uit de heeren mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF, jonkhr. mr. U. W. F. VAN PANHUYS, mr. J. C. F. baron D'AULNIS DE BOUROUÏLL, J. W. C. baron VAN ITTERSUM en jonkhr. W. HORA SICCAMA VAN SLOCHTEREN van wege de Ridderschap; mr. E. J. OFFERHAUS, mr. J. W. QUINTUS, mr. J. J. CREMERS en mr. H. O. FEITH van wege den stedelijken stand, en mr. R. T. MEES, van Appingedam, K. K. DE WAARD, van Grijpskerk, S. P. VAN DER TUUK, van Bellingwolde, mr. W. C. STAR LICHTENVOORT, van Kleinemeer, H. J. MEIJER, van den Stadspolder, gemeente Beerta, en J. J. DE BLÉCOURT, van Wildervank, van wege den landelijken stand, — de gevorderde eeden hadden afgelegd (uitgezonderd echter de heer mr. E. J. OFFERHAUS, die verhinderd werd de vergadering bij te wonen), werd door den heer Staatsraad Gouverneur, in eene korte toespraak, een terugblik geworpen op de staatkundige gebeurtenissen, vooral met betrekking tot ons Vaderland, en daaronder met name de dood van Z. M. WILLEM II en de troonbestijging door Z. M. WILLEM III; en voorts medegedeeld, dat van wege de Gedeputeerde Staten dezer provincie eene commissie uit hun midden was gekozen om Z. M. met H.D. troonbeklimming geluk te wenschen en de verschuldigde hulde te brengen; doch dat het Z. M. tot dusverre niet had behaagd den tijd der toe te stane audiëntie te bepalen.

Hierna wordt door den Griffier gelezen de allezins voortreffelijke aanhef van het gewone jaarlijksche Verslag van Gedeputeerde Staten aan de Staten dezer provincie; doch daar dit uitgebreid verslag is gedrukt, wordt door den heer Staatsraad Gouverneur voorgesteld, het overige gedeelte van hetzelve niet te lezen; wordende dit verslag aan de leden rondgedeeld en voor notificatie aangenomen.

Is ontvangen eene missive van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken, waarbij wordt goedgekeurd de provinciale begrooting dezer provincie over 1849.

Na deze mededeeling, door den heer mr. A. MODDERMAN het woord zijnde gevraagd, wordt door z. ed. achtb. betoogd, dat — hoewel het hem innig leed doet, dit te moeten verklaren, — naar zijn oordeel, zich ter huidige vergadering twee leden bevinden, die daarin, tot leedwezen zeker van allen, in den tegenwoordigen stand van zaken geene zitting mogen hebben, te weten de heeren G. REINDERS en J. F. ZIJLKER, beiden leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal, en zulks volgens art. 124 en het add. art. 3 der tegenwoordige grondwet, in verband met art. 4 op de zamenstelling der Prov. Staten.

Nadat beide genoemde leden op verzoek van den heer Staatsraad Gouverneur de vergadering hadden verlaten, ontstaat over dit punt eene levendige beraadslaging, waarbij door verscheidene leden zoo vóór als tegen werd gesproken. De heer Staatsraad Gouverneur wederlegt den heer MODDERMAN, onder anderen daardoor, dat art. 124 der Grw. niet van toepassing is op leden van de Tweede-, maar enkel op die van de *Eerste* Kamer, en dat derhalve de thans vigerende grondwet de toelating van meergenoemde leden in geenen deele in den weg staat; — waarop door den heer MODDERMAN in substantie wordt in het midden gebragt, dat art. 3 add. artt. *uitdrukkelijk* zegt, dat alle tot dusver bestaande verordeningen en reglementen — dus ook dat op de zamenstelling der Prov. Staten — van kracht blijven totdat zij door andere zijn vervangen: ware dit niet het geval, zoo zoude alles op losse schroeven staan en zelfs de plaatselijke belastingen zouden niet invorderbaar zijn; — dat dit gevoelen ook is aangekleefd door de leden in de sectiën der Tweede Kamer van de Staten Generaal en door de verslaggevers dienovereenkomstig is gerapporteerd; zelfs in zoo verre, dat die reglementen kracht van wet blijven behouden, al zijn zij ook in grondbeginsel in strijd met de Grondwet; en dat ook de dubbele Kamer, waarvan zijn ed. achtb. de eer heeft gehad lid te zijn, van dat beginsel is uitgegaan; terwijl zulks ook door de Regering ten volle is beaamd, daar zij — voorziende de bezwaren, die uit den tegenwoordigen stand van zaken noodwendig moesten voortvloeijen — bij art. 5 dier add. artt. tot wet heeft gemaakt, dat ook de provinciale en gemeente-wetten het eerst in de Kamer der Staten Generaal zullen worden ter tafel gebragt; uit welken hoofde spreker bij zijn gevoelen blijft persisteren, dat leden der Tweede Kamer volgens het nog vigerend reglement op de zamenstelling der Prov. Staten *niet* tevens kunnen zijn leden der Prov. Staten. — In dien zin sprak ook de heer mr. R. T. MEES, nadat z. ed. achtb. had verklaard, enkel zaken, geen personen op het oog te hebben; welke verklaring ook door den heer MODDERMAN ten volle werd beaamd.

Deze stelling echter vond, behalve in den heer Staatsraad Gouverneur, bestrijders in de heeren mr. G. W. H. baron v. IMHOFF, R. DE SITTER, H. H. DE HAAN, jonkh. mr. O. J. QUINTUS en mr. J. J. CREMERS.

De heer VAN IMHOFF zegt *hoofdzakelijk* het volgende: „Men verkeert in eenen geheel bijzonderen toestand; er is iets van het oude en iets van het nieuwe te gelijk in werking. Dit geeft moeijelijkheden, die moeten worden opgelost. Hierdoor vormen zich verschillende meeningen over de uitlegging, om hetgeen verschilt te vereenigen. De wensch van de geheele vergadering is buiten twijfel, om de bestaande verordeningen zóó te kunnen uitleggen, dat de representatie voltallig blijft en niemand buitengesloten wordt. De vraag is, of dit mogelijk zij. De letterlijke bepaling van het Reglement omtrent de zamenstelling der Staten schijnt in den weg te staan. Men bedenke echter wel, wat het woord *Kamers* in het bedoelde artikel aanduidt. Men omschrijve dat woord. Zeker beteekent het de *Kamers* onder de afgeschafte Grondwet, niet zoo als die nu zijn gevormd. De letterlijke bepaling staat dus niet volstrekt in den weg. De grond waarom leden van de *Tweede* Kamer vroeger geene leden der Prov. Staten konden zijn, gelegen dáárin, dat de Provinciale Staten de keuze hadden van de Staten Generaal, is geheel vervallen. De uitsluiting is dus niet noodzakelijk, zij heeft onder de tegenwoordige Grondwet geenen zin." — Alle overige hier genoemde Sprekers hebben op andere gronden de stelling van de heeren MODDERMAN en MEES bestreden.

Nadat door geen der leden meer het woord was gevraagd, wordt ter stemming overgegaan, ten gevolge waarvan met 22 tegen 10 stemmen (zijnde er buiten den Voorzitter 32 leden aanwezig, wordende behalve de heer OFFERHAUS, ook de heer ALBARDA VAN EKENSTEIN verhinderd de Vergadering bij te wonen) wordt beslist, dat de meergenoemde leden voor het tegenwoordige geen bestanddeel van deze Vergadering kunnen uitmaken; waarvan door den Griffier aan hen wordt kennis gegeven.

Voor hebben gestemd de heeren jonkh. mr. O. J. QUINTUS, H. H. DE HAAN, mr. J. J. CREMERS, mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF, R. DE SITTER, K. K. DE WAARD, H. J. MEIJER, H. AALFS, S P. VAN DER TUUK en J. J. DE BLÉCOURT.

Tegen de heeren mr. A. MODDERMAN, mr. R. T. MEES, H. W. VAN GIFFEN, jonkh. mr. J. W. QUINTUS, J. W. C. baron VAN ITTERSUM, mr. J. C. F. baron D'AULNIS DE BOUROUÏLL, jonkh. W. HORA SICCAMA VAN SLOCHTEREN, jonkh. mr. U. W. F. VAN PANHUYS, jonkh. mr. W. M. DE MAREES VAN SWINDEREN, jonkh. U. A. ALBERDA VAN MENKEMA, L. U. Baron RENGERS, jonkh. mr. J. HORA SICCAMA VAN DE HARKSTEDE, jonkh. mr. M. BACKER, Mr. H. O. FEITH, mr. J. A. FRUITIER, W. J. MEURS WICHERS, jonkh. mr. J. H. M. HORA SICC[illegible], mr. C. C. GEERTSEMA, mr. L. B. LOHMA[N], J. [illegible]N, W. C. STAR LICHTENVOORT, en mr. A. J. VA[N] RO[illegible].

Hierop wordt door den heer mr. A. J. VAN ROIJEN het voorst[el] gedaan, om — daar door het afvallen van meergezegde twe[e] leden de landelijke stand van een zesde gedeelte van zij[ne] vertegenwoordiging is ontbloot, en er in deze zitting gewigti[ge] onderwerpen betrekkelijk dien stand ter tafel zullen worde[n] gebragt — de zitting te verdagen, ten einde dien sta[nd] daardoor de gelegenheid te geven om zijne vertegenwoordigin[g] in vollen getale aanwezig te hebben; terwijl de heer mr. J. W. QUINTUS op deze verdaging aandringt ten einde deze Ve[r]gadering op grondwettige wijze zij zamengesteld, te wete[n] voor elken stand 12 leden. Dienovereenkomstig wordt m[et] algemeene stemmen besloten, en is alzoo de zitting opgehe[ven] en nader bepaald op aanstaanden Dingsdag, den 10de[n] Julij, des morgens te 11 uur.

Van den 5den. Het heeft Z. M. den Koning dezer dage[n] behaagd den heer J. W. C. baron VAN ITTERSUM, als *o[ud] Burgemeester der stad Groningen*, te benoemen tot kommande[ur] van de orde van de Eikenkroon; een huldebetoon, dat gew[is] door de ingezetenen dezer stad met genoegen zal worde[n] vernomen.

— HILLEBRAND RIEKENS, kuiper aan het Boterdiep, heeft Dingsdag avond het geluk gehad, redder van ee[n] drenkeling te zijn. — Het 5jarig meisje van de wedu[we] VISKER, wonende aan den Ebbingepoortenwal, ging te [...] uur naar hare moeder, welke aan het Boterdiep was te werken, en had aldaar het ongeluk van de houten pij[p] in het water te storten, waarop bovengenoemde persoon, die reeds meermalen de redder van drenkelingen was, nie[t] geaarzeld heeft van den walmuur te springen en het kin[d] alzoo tijdig aan het dreigend gevaar te ontrukken.

— FOCKO DOUWES, van beroep verwersknecht, was Ding[s]dag middag werkzaam aan het Peper Gasthuis. Juist wild[e] hij een der ankers met zwart afzetten, toen ongelukkiglijk hetzelve zich los liet en hij alzoo achterover is gevallen, ten gevolge waarvan hij zich aanmerkelijk heeft bezeerd: — de toestand van den patient was heden morgen evenwe[l] vrij gunstig.

— Gisteren morgen is alhier gearriveerd H. H. KRANENBORGH, voerende het schip de *vrouw Anna*, aanbrengende de eerste nieuw gegraven turf, en wel van de beste en hardste specie, komende van de Bonderveenen bij het Stads-Kanaal (prov. Drenthe.) — Wat het vooruitzigt op dit artikel betreft, is het te wenschen, dat het weder zoo als het op heden staat eenige dagen mag aanhouden, aangezien dit product in de[n] voorzomer veel door natte heeft geleden.

— Bij Koninklijk besluit van den 28sten Junij is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Genderingen, jonkh. N. J. MARTINI VAN GEFFEN, thans linie-controleur te Bellingewolde.

Uit het zeer uitvoerig verslag van de afdeelingen der Tweede Kamer over de concept-kieswet blijkt, dat het onthaal der concept-wet in al de afdeelingen bij de meerderheid zeer ongunstig geweest is. Men had een beter uitgewerkt en beter toegelicht voorstel verwacht; — men betreurde, dat de bepalingen der Belgische wet onbedachtzaam werden gevolgd, ook waar zij in strijd zijn met de Nederlandsche instellingen; — dat allerlei opgaven daarbij ontbraken, en dat zelfs de becijferingen van het gouvernement niet alle juist waren.

Men acht het *beginsel*, waarvan de Regering bij de berekening van den census is uitgegaan, *verwerpelijk*, omdat de door de Grondwet gewilde rigtsnoer, regeling van den census *overeenkomstig met de plaatselijke gesteldheid*," daarbij niet is in het oog gehouden, en omdat het stelsel der Regering alleen op de grootere steden, niet op het platte land en de kleinere gemeenten, toe te passen is.

De meerderheid was ook nog van gevoelen, „dat de grondwet niet de verdeeling der *provinciën*, maar de verdeeling des *rijks* in kies-districten voorschreef." Zoodanige verdeeling was ook buitendien wenschelijk, omdat daardoor alle geest van provincialismus zou worden uitgesloten.

Tot aanvulling en teregtwijzing van het berigt, voorkomende in ons nommer van den 30sten Junij l.l. over de concessie, welke de heeren CARSTEN, ALSTORPHIUS GREVELINK c. s. hebben aangevraagd, zijn wij verzocht te melden, dat de bedoeling van de door hun ed. ontworpen kanalisatie volstrekt niet is de ontwijking der tolgelden van het Zwolsche Diep; gelijk ook duidelijk genoeg blijkt uit de door die heeren geprojecteerde kanaallijn zelve, loopende van Steenwijk naar Diever, om bij de Dieverbrug in de provinciale hoofdvaart te vallen en verder van Assen langs Vries naar Groningen.

(*Handelsblad.*)

Bij het verslag van gedep. Staten aan de prov. Staten der provincie UTRECHT, rondgedeeld in de zitting van den 3den dezer, was tevens gevoegd een rapport door curatoren der hoogeschool aan den minister van binnenlandsche zaken ingediend, betreffende den toestand der *hulpmiddelen voor het Natuur- en Geneeskundig onderwijs enz. aan de hoogeschool te Utrecht.*

De overgebleven zoon van den visscher KLAAS BORDING kwam den 1sten dezer met zijne visschuit voor Vollenhove aan, en gaf, als bewijs van zijne dankbaarheid 300 ponden bot aan de Vollenhovensche burgerij, en aan ieder van hen, die hem van het ijs gehaald hebben, eene zoetemelkskaas ten geschenke.

Vierde Vergadering van het Nederlandsche Landhuishoudkundig Congres, te Utrecht.

(Vervolg en slot van ons vorig nommer.)

Tweede dag.

Donderdag, 28 Junij.

De werkzaamheden hervat zijnde, wordt in de eerste plaats het gisteren uitgestelde rapport der Commissie *voor eene Een-cent-daags-maatschappij*, bij monde van den heer baron *Verschuer* uitgebragt.

Uit het voorgedragen rapport wordt in de eerste plaats het nut van eene zoodanige maatschappij in het breede betoogd, en hare wijze van werking, benevens hare strekking toegelicht.

De heer *Suringar* o. a. zegt dienaangaande nagenoeg het volgende: „Hoe meer vergaderingen ik bijwoon, gelijk aan deze, hoe vaster mijne overtuiging wordt van derzelver nut. Van iederen spreker leert men, zelfs van die, welke zich niet geheel bij den tekst houden. Ik heb heden morgen weder geleerd. Elke zaak is, hoe men ze voorstelt: of zeer zamengesteld, of zeer eenvoudig. Eenvoud is het kenmerk van het ware. De onderwerpelijke zaak is eenvoudig in doel en in middel. Het doel is, werk te verschaffen aan hen, die het behoeven, inzonderheid aan jonge krachtvolle personen, die men ook verstandelijk en zedelijk wil opleiden. Het middel is centen. Als de centen goed geadministreerd worden in ons land, dan is het doel bereikt. Maar de centen-administratie is niet goed; zoo als die thans is, bevordert zij luiheid en onbeschaafdheid. Door één cent wordt vaak meer bedorven dan één gulden kan goedmaken. Hoeveel goeds zou men niet stichten, door centen weg te leggen, met 1 cent te beginnen en tot duizenden op te klimmen. Mijne vrienden hebben op mijn aanraden, het mag hier belagchelijk toeschijnen, steenen varkens daartoe aangelegd, en ik zelf doe het ook. Nu moet men met de zaak beginnen. Er is reeds een en ander voorgesteld. De ontginning in Drenthe houd ik voor zeer belangrijk. Wat de maatschappij van weldadigheid betreft, waarvan ik een groote voorstander ben, ik geloof niet, dat zij door de een-cent-daags-maatschappij zal verliezen: integendeel, zij zal er bij winnen. Als men overtuigd is van het nut der ontginningen, zal de maatschappij van weldadigheid de nieuwe maatschappij ondersteunen. Beide kunnen bij en met elkander bestaan; en ik wensch, dat de maatschappij van weldadigheid nog met duizende leden vermeerderd worde. Een nieuw Congres hebben wij echter niet noodig; wij zijn hier in een Congres. De zaak zelve kan hier niet beter behandeld worden. Hier moeten alleen grondtrekken worden aangegeven; later kan over de toepassing worden beraadslaagd. Bij ons is de gedachte opgekomen, dat men 3 of 4 heeren verzoeke het plan van de een-cent-daags-maatschappij in werking te brengen. Er zullen velen toetreden: dan hebben wij leden, dan hebben wij een bestuur, dan hebben wij een Congres. Ik stel daartoe voor *Heldring, van Dam van Isselt, Drieling* en *Sloet*. Zoo als de Commissie thans is zamengesteld, kan zij weinig uitrigten: wij wonen te verre van elkander. Met de genoemde heeren is dit het geval niet; willen zij de taak op zich nemen, en worden wij leden, dan is de zaak in orde."

Ten slotte noodigt de voorzitter eenige leden uit, om die taak op zich te nemen, en noemt onder anderen de heeren *Suringar, van Dam van Isselt, Drieling, Sloet Senior, Delcourt van Krimpen* en *Verschuer*.

De heer *van Dam van Isselt* verklaart zich daartoe bereid, doch zegt, dat, alhoewel de vier heeren zich hebben vereenigd, daarom de medewerking der overige leden der oude commissie niet

gaarne zou worden gemist; vooral heeft spreker hier het oog op den verslaggever, den baron *van Verschuer*. Het voorstel is aldus, dat de 4 leden eene kern uitmaken, die met de overige heeren zal voortwerken, om iets goeds tot stand te brengen.

Dit voorstel wordt aangenomen en tot de bedoelde vier leden gekozen de heeren *van Dam van Isselt*, *Heldring*, *Drieling* en *Sloet*.

Alsnu is aan de orde de beraadslaging over het gisteren uitgebragt rapport over het *Landhuishoudkundig Onderwijs*.

Prof. *van Swinderen* acht dit punt voorzeker een der belangrijkste van dit Congres. Zijne veeljarige ondervinding in het vak van onderwijs heeft hem met belangstelling het rapport doen nagaan en hij is der Commissie er dank voor verschuldigd. Slechts twee bedenkingen wil Spr. in het midden brengen, en één middel aangeven, om gemakkelijker tot het doel te geraken.

Het lager onderwijs op de scholen, waarvan in § 47 van het rapport wordt gesproken, wil professor *van Swinderen* duidelijker bepaald zien door in plaats van de woorden landbouwkundig onderwijs, te stellen onderwijs in de eerste beginselen van de natuurkunde met toepassing op den landbouw. Ten opzigte van de proeftuinen bij de scholen, waarvan § 26 van het rapport gewaagt, berigt Spreker, dat genoegzaam bij alle landscholen reeds tuinen zijn, die meestal zijn tot gebruik en voordeel der onderwijzers, doch het ware wenschelijk, dat er wierd bepaald, dat die tuinen ook dienstbaar zouden worden gemaakt tot het aanleeren van den tuinbouw. Te meer daar tegenwoordig in sommige provinciën de verdeeling van markten plaats vindt, kan gevoegelijk het aanleggen van die tuinen worden bewerkstelligd, waartoe de gronden niet zullen worden geweigerd. Voorts wil de heer *van Swinderen*, dat het Congres zoude besluiten, dat het rapport ten spoedigste aan de regering worde ingezonden, ten einde zij van den inhoud kennis neme, en die behartige bij de aanstaande beraadslaging in de 2de kamer over het lager onderwijs. Wat het middel betreft, *goede leerboeken* namelijk waaraan gebrek bestaat, behandeld in § 29 enz., als ook het landbouwkundig onderwijs tot leerstof aan te wenden (§ 47), zegt Spr. dat de zaak eenige moeijelijkheid oplevert: het Congres heeft over geene fondsen te beschikken, en tot eene nieuwe inschrijving kan bezwaarlijk worden geraden. In dien stand van zaken, zegt prof. *van Swinderen*, gemagtigd te zijn door de hoofdvereeniging van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap, om, indien maar, door deskundige landbouwers of landhuishoudkundigen, de noodige stof wordt geleverd, die door de zorg van deze Hoofd-vereeniging zal worden ingekleed in zoodanigen vorm, dat die onderwerpen geschikte leer- en leesboeken kunnen worden, ten gebruike op de lagere scholen. Spr. noemt de namen van bekwame schrijvers voor de jeugd, die in staat zijn zulks te doen; en zoo doende zou het doel ook zonder prijsvragen uit te schrijven, kunnen worden bereikt.

De heer *Suringar* zegt, dat onder alle rapporten, het thans in behandeling zijnde hem het meest heeft getroffen. Spreker stelt o. a. voor, dat even als te Groningen, ook te Utrecht eene landhuishoudkundige school zal worden opgerigt.

Jhr. *Mock* ondersteunt dit voorstel.

Ook de heer *d'Ablaing van Giessenburg* wenscht, dat de landhuishoudkundige school te Utrecht tot stand kome.

Door prof. *Mulder* (uit Groningen) wordt betoogd, dat landhuishoudkundig onderwijs de grondslag moet zijn van hooger onderwijs. Hij deelt de gevoelens van de vorige sprekers omtrent dit punt. Eigen ondervinding leidt den hoogleeraar hiertoe. Maar eene andere zaak is er, waarop niet genoeg de aandacht is gevestigd; op de behoorlijke inrigting van het landbouwkundig onderwijs op lagere scholen, zal het uitmuntende vruchten opleveren voor den practischen landman. Spreker zet uiteen, dat de grondslagen van alle natuurkundige wetenschappen, waarnemingen en proeven zijn: die leert men niet uit boeken, maar met het verstand; zij zijn dus noodig, om de waarheid te leeren kennen. De wijze, waarop die proeven moeten worden genomen, om ze te doen gelukken, moet juist den jeugdigen boer door het landbouwkundig onderwijs worden geleerd.

Prof. *van Hall* (uit Groningen) betoogt de noodzakelijkheid van het landbouwkundig onderwijs op de lagere scholen. Men heeft hier niet genoeg doen uitkomen het verschil tusschen eene landhuishoudkundige school en eene model-boerderij. De kosten der laatste zijn oneindig geringer dan van de eerste.

De heer *Suringar* wijst op de Landhuishoudkundige School te Groningen, bij welker oprigting men de vele zwarigheden, die zich voordeden, glansrijk te boven kwam. Hij meent, dat dit voorbeeld niet tot navolging moet strekken.

Prof. *Mulder* (Utrecht) neemt alsnu als vice-president van het Congres het woord, en zegt, dat hier de eerste steen is gelegd van een zeer gewigtig gebouw. Het Congres is der Commissie dank verschuldigd voor het door haar ten deze verrigte, en het bestuur meent, dat de verdere behandeling dier zaak aan geene betere handen kan worden toevertrouwd, dan aan de leden dierzelfde Commissie.

In één woord: het bestuur stelt voor, dat de Commissie zich de zaak blijve aantrekken, met die warmte, waarmede zij tot heden dezelve heeft behartigd.

Dit voorstel wordt met eene groote meerderheid aangenomen.

Op voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis*, wordt de vergadering 1½ uur geschorst, ten einde de leden in staat te stellen de tentoonstelling van vee en landbouwkundige voorwerpen te bezoeken.

De werkzaamheden te 2½ uur hervat wordende, is het eerst aan de orde het op gisteren uitgestelde rapport *over den turfaccijns*. Door den heer *van Roijen* (Vledder) wordt dit rapport, dat zeer uitgewerkt is, en waarvan de lezing te veel tijd zou kosten, bij het bestuur overgelegd. Dit rapport zal worden gedrukt; de zaak zal worden aangehouden tot het volgende Congres, waarin er over zal worden beraadslaagd.

XII. Nopens het rapport der commissie *over landverhuizing en kolonisatie* (verslag van het 3e Congres, bl. 146), wordt bij meerderheid van stemmen besloten, de commissie te ontbinden, en de zaak niet verder in behandeling te laten komen.

XIII. Ten opzigte het rapport van de commissie *tot het leveren van het plan eener landhuishoudkundige Flora voor Nederland* (verslag van het 3e Congres, bl. 163), wordt, op het voorstel des voorzitters, de commissie uitgenoodigd, om, aangezien eene landhuishoudkundige Flora eene zaak is van de hoogste aangelegenheid en onmisbaar in ons land, die zaak nog een jaar aan te houden en in het volgende Congres rapport uit te brengen.

XIV. De heer *Buys Ballot* brengt, namens de commissie *tot het doen van vergelijkende weêrkundige waarnemingen, met betrekking tot den land- en tuinbouw* (verslag van het 3e Congres, bl. 164), een uitvoering en met tabellen verrijkt rapport uit.

De heer *van Roijen* (Vledder) zegt, nadat genoemd rapport is uitgebragt, dat de kennis van den toestand der gronden in ons land van het hoogste gewigt is. Spr. heeft eenige grondsoorten van Drenthe bijeenverzameld, waarin de landbouwkundige commissie van dat gewest hem is behulpzaam geweest. Die grondsoorten zijn door prof. *Baumhauer* onderzocht, die misschien niet ongenegen zou zijn, hieromtrent eenige mededeeling de doen.

Prof *Baumhauer*, ten gevolge van het door den heer *van Roijen* aangevoerde, het woord opvattende, berigt, dat het bedoelde onderzoek wel is aangevangen, doch nog niet voltooid, zoodat hij niet in staat is de resultaten mede te deelen. Hij hoopt in het volgende Congres daartoe in de gelegenheid te zijn, en gelooft, dat, ten opzigte der geologische gesteldheid van ons land, uit dit onderzoek veel goeds kan geboren worden.

Op voorstel van het bestuur worden gekozen tot leden van het bestuur voor het 5de Landhuishoudkundig Congres, in het volgende jaar te Leiden te houden, de heeren:

Jkhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest*, president; *A. H. van der Boon Mesch*, vice-pres.; dr. *W. H. de Vriese*, secretaris; *B. Wttewaall*, adjunct-secretaris; *Taets van Amerongen*, penningmeester; mr. *Lezwijn*, *Jr.*, adjunct-penningm.

Thans gaat het Congres over tot het aanhooren der berigten nopens den staat der veldgewassen hier te lande.

Nopens Drenthe berigt de heer *van Roijen* (Vledder); hij zegt onder anderen:

„Eene nieuwe soort van spurrie, *reuzenspurrie* genoemd, die 3 voet of 1 Ned. el hoog wast, en welke spurrie niet algemeen is bekend, is eene zeer goede stalvoedering. Door prof. *van Hall* (van Groningen) is hem deze spurrie verschaft, waarop hij als op een belangrijk artikel der landbouw, de aandacht vestigt."

Op de vraag des heeren *Sloet*, waar de zaden dier spurrie verkrijgbaar zijn, en of de reuzenspurrie algemeene aanbeveling verdient, antwoordt de heer *van Hall*, dat de oorsprong der reuzenspurrie wel eenigzins merkwaardig is. Spreker heeft ze op eene kleine reis in 1829, tusschen het vlas ontdekt; hij dacht, dat het de Duitsche *Neunknie* of *Negenknie* was, doch bevond bij onderzoek, dat de bijzonder groote spurrie onveranderd bleef. Aangezien nu de landhuishoudkundige tuin te Groningen tot algemeen nut dient, heeft prof. *van Hall* niet geaarzeld, zaden dier merkwaardige spurrie te geven aan hen, die ze vroegen. Spreker voegt er bij, dat men ze steeds digter moet zaaijen dan gewone spurrie. Zij is te verkrijgen bij *J. H. Leuring*, landman in de provincie Groningen, die ze voor een' matigen prijs levert.

Nopens Groningen was berigtgever de heer *Schilthuis*. De mededeeling van dien berigtgever was op schrift gebragt en wordt overgelegd. Zij luidde over het algemeen niet ongunstig.

De Vergadering werd daarna te 4½ uur gesloten; zullende de werkzaamheden morgen ochtend te 9 uur worden hervat.

Derde Dag.

Vrijdag, 29 Junij.

De heer *Numan* brengt berigt uit over den staat der veeteelt in de provincie Utrecht. Behalve de bekende varkensziekte en de longziekte, heeft geene andere ziekte geheerscht.

De heer *d'Ablaing van Giessenburg* spreekt met klem over het verzuim in het beramen van middelen tot uitdelging der veeziekten.

De heer *van Goltstein* beantwoordt den heer *d'Ablaing*, en drukt in zijne rede vooral op het wenschelijke, dat alle belemmerende invloeden van regeringswege worden weggenomen, zoo wel voor landbouw, nijverheid als handel.

De heer *van den Bosch* herinnert, dat de longziekte in Zeeland 16 maal is uitgebroken en 16 maal is gestuit, door telkens het vee af te maken.

De heer *van Hall* herinnert, dat de longziekte in Groningen thans niet bestaat.

Het voortwoeden der veeziekte doet den wensch uitdrukken, bij de Hooge Regering aan te dringen, om de voorslagen eener commissie, reeds drie jaren geleden bij de regering ingediend, in werking te brengen, voor zoo verre dat reglement mogt voldoende zijn.

De heer *van Hall* doet mededeeling over den bolster der hooge veenen. De heer *van Roijen* over kalkbemesting. De heer *van Hall* over rijenteelt, alsmede de heer *v. d. Bosch*: de uitkomsten zijn gunstig ook ten aanzien van de klaver. De heer *van Roijen* meent niet, dat de rijenteelt zoo algemeen kan worden aanbevolen.

Na eenige voorstellen voor de volgende bijeenkomst van het Congres te Leiden, werd de vergadering te 3 uur gesloten, onder wederzijdsche dankbetuiging van leden en bestuur, voor de pogingen om dit 4de Congres aan deszelfs doel zoo gelukkig te doen beantwoorden.

Prof. *Mulder*, vice-president van het landbouwkundig Congres, had nog de taak te vervullen, van aan den overwinnaar bij de harddraverij den prijs uit te deelen. Tot die harddraverij, in de Maliebaan, was eene ontelbare schare bijeengekomen en daaronder was zooveel vrolijkheid, lust en levensgenot zigtbaar, dat de hoogleeraar *Mulder* als gedrongen werd, om bij de plegtige uitreiking van prijs en premie aan den heer *A. van der Hoop*, uit Amsterdam, de talrijke toehoorders toe te roepen: „Landgenooten! welk verschil met dit land en andere rijken van Europa; hier, bij zoo veel volks, rust, hier congressen, inrigtingen van wetenschap, die bloeijen, groeijen en zegen verstrekken; daar onrust, moord en doodslag."

Eere bragt hij daarom aan de regering der stad Utrecht, welke, gelijk alles goeds, het voorstel van het Congres tot de harddraverij wilde ondersteunen. Eere aan den heer *d'Ablaing van Giesenburg*, welke de premie schonk voor hunne medewerking, om de krachten van het edele paard ten toon te doen spreiden. „Verstonden de edele overwinnaars van het feest ons niet, — zeide hij, — wij Nederlanders verstonden elkander zoo veel te beter, om al wat edel en goed was op den vaderlandschen grond te doen bloeijen."

Een groot getal vreemdelingen bezocht bij deze gelegenheid de stad Utrecht. Een genoegelijk onthaal was hun in het Sticht bereid.

Den 28sten was er tentoonstelling van vee in de Maliebaan, en des middags (na de zitting) groot diner in de zaal naast den schouwburg. — Den 29sten harddraverij in de Maliebaan; des avonds eene voorstelling der Amsterdamsche tooneellisten in den schouwburg. — Den 30sten ploegwedstrijd op de Koppel; des middags zwemstrijd aan de zwemschool. — Eindelijk den 2den Julij, harddraverij van paarden van land- en bouwlieden in de provincie Utrecht woonachtig.

Van alle publieke en verscheidene bijzondere gebouwen wapperde de nationale vlag. Nu en dan deed zich het klokkenspel hooren. Men rekent, dat meer dan 500 personen hebben deel genomen aan dit Congres.

Kerknieuws.

ASSEN, 3 Julij. De heer mr. *W. H. Siccama* van Oosterbroek heeft, als collator van Eelde, benoemd tot predikant aldaar den heer *P. K. Begeman*, predikant te Niezijl; de kerkeraad weigerde den benoemde kerkelijk te beroepen; het klassikaal bestuur van Assen heeft daarop, in deszelfs vergadering van den 27sten Junij j.l., doende wat des kerkeraads was, de benoeming in eene kerk. beroeping veranderd. Men verneemt, dat de heer *Begeman* de beroeping heeft aangenomen.

Choleraberigten.

ZWARTSLUIS. Van den 18den tot en met den 30sten Junij zijn alhier 15 personen door de Cholera aangetast, van welke zeven overleden, één hersteld en nog zeven in behandeling zijn.

UTRECHT. Den 24sten Junij waren alhier in behandeling 7 Cholerazieken; tot den 1sten Julij zijn er bijgekomen 15, hersteld 3, overleden 7; blijvende dus in behandeling 12.

ROTTERDAM. Aan het bureau van den burgerlijken stand alhier zijn, van den 1sten tot en met den 30sten Junij, aangegeven 268 geborenen, 684 overledenen.

DORDRECHT, 2 Julij. Van den 29sten Junij tot heden ochtend 9 uur is in het Cholera-ziekenhuis opgenomen 1 lijder, geene overleden en zijn 10 hersteld vertrokken. Het totaal der ingekomenen tot heden is 166, der overledenen 97, der hersteld vertrokkenen 48, zoodat er nog onder behandeling blijven 21.

KATWIJK AAN ZEE, 3 Julij. De Cholera, welke tot nog toe onze gemeente gespaard had, is ook alhier uitgeborsten. In een en hetzelfde huisgezin zijn zeven personen door de ziekte aangetast, die zich allen in hoogst armoedigen staat bevonden. Van deze zeven waren gisteren reeds vijf overleden. Opmerkelijk is het, dat in 1832, toen de Cholera op ons dorp zoo hevig gewoed heeft, ook juist in *datzelfde huis* het eerste geval heeft plaats gehad. Ook in het naburige Rijnsburg moeten reeds onderscheidene personen aan de ziekte zijn bezweken.

AMSTERDAM, 4 Julij. Volgens de officiële opgaaf zijn van den 30sten Junij tot en met den 2den Julij hier ter stede aangegeven 115; overleden 83 cholera-lijders; zoodat er van den 5den Julij tot en met den 2den Julij in het geheel zijn aangegeven 759, overleden 478.

PARIJS. Het getal sterfgevallen aan de Cholera heeft den 25sten Junij 65 en den 26sten 77 bedragen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Junij, kapit. *Meihuizen* Jantje Nanninga, van Triest: den 1 Julij *Jaski* Anna en Elisa, van Samarang; *Jaski* de Stad Utrecht, van Banjoewangie; den 3den *Kievit* Maria Catharina, van Petersburg. — Te Texel den 2 Julij, *Visser* de Hoop, van Londen; *Swart* Maria, van Hartlepool; *de Boer* juffer Jantje, van Sunderland. — Te Helvoet den 1 Julij, *Nap* Madura, van Batavia, l. v. Brouwershaven. — Te Vlissingen den 30 Junij, *Ellens* Carolina, van Holbeck. — Te Smirna den 11 Junij, *Franken* Harmonie, van Amsterdam. — Bij Douvres den 28 Junij, *de Jong* Jan Hendrik, van Amsterdam n. Cardiff en Havana; den 29sten *Koster* Anna Louisa, van St. Domingo n. Antwerpen. - Te Kroonstad den 22 Junij, *Vos* Catharina Knelsina, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 21 Junij, *Tap* Clasina Margaretha, van Rotterdam; *Scherpbier* de 5 Broeders, van Lynn; den 23sten *Bekkering* Gesina, van Muiden; *Branbergen* de 2 Gebroeders, van Groningen; den 24sten *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Amsterdam. — Te Wismar den 26 Junij, *Sluiter* Jacomina, van Harlingen. — Te Memel den 23 Junij, *de Boer* Lumina, van Petersburg; den 24sten *Harding* Margaretha, van Muiden; *de Jonge* Fennegina, van Antwerpen; *Visser* Almenum, van Stavanger; den 25sten *Bieze* Bouwina, van Schiedam; *Ebeling* Vrede, van Rotterdam; *van Duinen* Alkanna Elisabeth, van Schiedam; den 26sten *Engelsman* Alkanna Elisabeth, van Guernsey; *Wegener* vr. Martha, van Amsterdam; *Schuur* Agatha, van Schiedam; *de Groot* Jantina, van Gothenburg; *Hazewinkel* jonge Hendrik, van Rotterdam; *Zwaal* Wilhelmina, van Harlingen. — Te Bremerhaven den 29 Junij, *Huisman* Itjea, van Delfzijl. — Te Travemunde den 1 Julij, *Klontje* Meinsina, van Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Julij, kapit. *Swart* Maria, van Hartlepool; den 4den *Nieboer* vr. Magrietha, van Anclam. — Te Helvoet den 2 Julij, *de Jonge* jonge Pieter, van Pernau; *van der Veen* Johanna Geziena, van Memel. — Te Newyork den 15 Junij, *Smit* Maria Magdalena, van Rotterdam. — Te Boston den 17 Junij, *Trip* Libra, van Rotterdam. — Te Londen den 2 Julij, *Lukkien* Margaretha Wilhelmina en *Voogd* Vriendschap, beide van Harlingen. — Te Hull den 30 Junij, *van der Veen* vr. Auske, van Harlingen.

In lading te Liverpool den 28 Junij, kapit. *Potjer* Emma Obina en *van Wijk* Arentina Jacoba, beide naar Elseneur; den 29sten *Struik* Fenna Gerarda, naar Rotterdam; *Hansen* Sophie, naar Elseneur. — Te Stockholm den 22 Junij, *Franken* Maria, naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 1 Julij, kapit. *Steffens* Alida Maria, naar Petersburg; den 3den *Visser* vr. Luppina, naar Leer. — Uit het Vlie den 30 Junij, *Kuiper* de 5 Gezusters, naar Leith; *Sprik* Juliana Louisa, naar Petersburg: *Stuitje* Christina Johanna, naar Hamburg; den 1 Julij *de Boer* Willem en *Brouwer* Lumina, beide naar Droback. — Van Rouaan den 25 Junij, *Oostra* Annachiena, naar Memel. — Van Altona den 30 Junij, *Gust* Margaretha, naar Delfzijl. — Van Kroonstad den 20 Junij, *Mulder* vr. Jantina, naar Antwerpen; *Brons* Fenna, naar de Oostzee; den 21sten *Spijkman* Juliana Louisa, *Sprik* Alida en *Stuit* Johannes, alle drie naar Amsterdam; *de Haan* Siewerdina, naar Harlingen; *Kraan* Annette Fossina, naar Windau; *Doewes* Harmonie, op avontuur. — Van Bremerhaven den 29 Junij, *Ring* jonge Jan en *Busch* Minerva, beide naar Hamburg; den 30sten *de Jonge* Elisabeth, naar Delfzijl. — Van Hamburg den 2 Julij, *Bolhuis* Gesina, naar Delfzijl.

Vertrokken uit het Vlie den 2 Julij, kapit. *Kleindijk* Catharina Cornelia, naar Dantzig; *de Haan* Anna Jantina, naar Stavanger; *de Jong* Hendrika; *de Jong* Goede Verwachting en *de Grooth* vr. Anna, alle drie naar Osterrusoer.

CUXHAVEN, 1 Julij. De Hollandsche kof *de Hopende Zeeman*, kapit. Pronk, van Rendsburg naar Delfzijl, is heden morgen te 7 uur hier binnengeloopen en in de haven gekomen.

Van den 2den. De stoomboot *Patriot* bragt hier dezen morgen twee man aan van de bemanning der Hollandsche tjalk *Geertruida Lammechina*, kapit. Hoitjes [Hoetjer], van Londen naar Noorwegen, welke den 19den Junij j.l. door de Deensche galjas *de Hoop*, kapit. Fischer, op de hoogte van Brown-bank overzeild werd, ten gevolge waarvan deze tjalk is gezonken en de kapitein verdronken. De galjas liep zwaar lek in Föhr binnen en bragt aldaar de beide van de tjalk geredde manschappen aan wal, van waar zij naar Helgoland geëxpediëerd en heden per *Patriot* herwaarts overgebragt zijn. [Zie ons berigt uit *Zoutkamp*, d.d. 24 Junij, in ons nommer van den 26sten.]

RINGKJÖBING, 24 Junij. Den vorigen nacht strandde bij Hansby Klit het Hollandsche schip *jonge Dirk*, kapit. Matroos, van Amsterdam met stukgoederen naar Rostock bestemd. De manschap is gered, alsmede de dochter des kapiteins. De lading is grootendeels beschadigd en het schip als wrak aan te merken.

THISTED, 27 Junij. Bij Trialtring strandde in den nacht van den 21sten op den 22sten de kof *Hillechina*, kapit. Schuring, van Londen met suiker naar Memel bestemd. De manschap, benevens vrouw en kind des kapiteins, zijn gered. Het schip is lek; van de lading werd het grootste deel, hoewel beschadigd, geborgen. — In den morgen van den 24sten is bij Agger gestrand en vol water geloopen de schooner *Antina Tjakkelina*, kapit. Kleindijk, van Londen met suiker naar de Oostzee bestemd; de manschap is gered; een deel der lading zal onbeschadigd zijn.

Volgens brief van kapit. Korter, voerende het kofschip *jufvrouw Henriette*, van Libau naar Schiedam, was hij, na den 19 Junij van Elseneur vertrokken te zijn, 18 mijlen van daar door een zware storm uit het N.Westen beloopen, waardoor de begiensraa werd stuk geslagen en hij naar Elseneur moest terug keeren, om de bekomene schade te repareeren.

ZOUTKAMP, 5 Julij. Binnengekomen den 3den kapit. *Drewes* de 2 Gebroeders, van Newcastle.

Het schip *Margaretha Magdalena*, kapit. Heins, van Hartlepool naar Hamburg, is den 2den dezer in het Vriesche Gat aan den grond geraakt en verongelukt; de equipage is gered en de inventaris te Zoutkamp aangebragt, zullende dezelve publiek verkocht worden.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

23 Junij. Engelsman, Dina Marchina (Veend.), v. Guernsey n. de Oostz.
Stengers, Margaretha Cath. (Delfz.), v. Londen n. de Oostz.
Stengers, Vriendschap (Delfzijl), v. Londen n. de Oostzee.
24 —— Woudstra, de jonge Kerst (de Lemm.), v. Lubeck n. Amst.
Meijer, Harmonie (Wilderv.), v. Poole n. de Oostzee.
26 —— van Peer, Aukjen (Wilderv.), v. Rotterdam n. de Oostzee.
Weijland, de Zwijger (Veend.), v. Riga n. Schiedam.
27 —— Hazewinkel, de Onderneming (Wilderv.), v. Windau n. Schied.
Rink, Jacobus Begeman (Gron.), v. Riga n. Gent.
28 —— Hazewinkel, Arendina Hermina (Veend.), v. Stav. n. Riga.
Menkema, Cath. Sijpkens (Oostwold), v. Riga n. Rotterdam.
Keun, Hendrik (Harlingen), v. Memel n. Harlingen.
de Weerd, Flecke Jouwer (Harlingen), v. Cette n. Koningsb.
Hoveling, Triest (Veendam), v. Riga n. Antwerpen.
Koerts, juffer Garrelts (Pekela), v. Libau n. Schiedam.
de Boer, Pauline (Dordrecht), v. St. Ubes n. Riga.
Coerkamp, drie Gebroeders (Deventer), v. Amst. n. Koppenh.
29 —— Helmers, Stad en Lande (Woudsend), v. Amst. n. Memel.
Brouwer, Elisabeth (Pekela), v. Rotterdam n. de Oostzee.
Schenck, Ida Cornelia (Winschoten), v. Amst. n. de Oostz.
Orsel, Egberdina Schuringa (Veend.), v. Bordeaux n. Lubeck.
Verstok, Vrouw Jacoba (Pekela), v. Dordrecht n. Memel.
Potjewijd, Epplen (Pekela), van Ramsgate naar de Oostzee.
de Grooth, Lucas Wilderv. (Pekela), v. Rott. n. de Oostz.
Plukker, de jonge Hendrik (Harl.), v. Amst. n. de Oostz.
de Boer, Jantina (Pekela), van Memel naar Amsterdam.
Stutvoet, Annechina Harmina (Wilderv.), v. Amst. n. de Oostz.
Kwint, Johanna (Groningen), v. Amsterdam n. Memel.
van Sluis, Broederliefde (Groningen), v. Amst. n. Memel.
Posta, Martha Alida (Pekela), v. Amsterdam n. de Oostz.
30 —— Zoutman, Hinderika (Veendam), v. Rotterdam n. Riga.
Duintjer, Catharina (Veendam), v. Vlaardingen n. de Oostz.
Buining, Magdalena (Pekela), v. Dundee n. de Oostzee.

De schepen, die sedert den 18den dezer alhier ingeklaard zijn, en welke ten gevolge der aanhoudende N. W. stormen uit het Kattegat teruggekeerd zijn, hebben hunne reis den 27 Junij met een Z.Z.W. wind voortgezet.

ELSENEUR, 30 Junij 1849.

De Wind den 23sten en 24sten N.W.; den 26sten W.; den 27sten Z.Z.W. en Z.W.; den 28sten W.N.W.; den 29sten N.W.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 29sten Junij tot en met den 5den Julij zijn te *Groningen* geboren 15 zoons en 11 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 18 ouden en 26 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 3 *Julij*.

TARWE.		GERST.			
Jar.	72 ℔ f 8,25	Winter	52 ℔ f 3,00	Zw. Voer	41 ℔ f 2,65
N. Oml.	70 » » 7,50	»	54 » » 3,25	»	44 » - 2,80
»	72 » » 8,00	»	56 » » 3,50	BOONEN.	
»	66 » » 6,25	Zomer	56 » » 3,10	Paardb. f 4,50,60,75	
»	68 » » 6,75	»	» »		
»	70 » » 7,25	Knobbe	58 » » 3,25	ZADEN, ENZ.	
ROGGE		»	60 » » 3,55	Gr. Gort p.m. f 5,75 f 6	
Inlandsche	66 » » 3,80	HAVER.		Par. 100 N. ℔ f 8 a f 12	
»	68 » » 4,10	Dikke	35 ℔ f 2,10	Koolz. f 11 a f 12	
»	70 » » 4,40	»	38 » » 2,35	Zomerz.	
»		»	41 » » 2,55	Boterz.	
BOEKWEIT.		»	44 » » 2,85	G. Mostz.	
Gr. Zand	62 ℔ f 3,90	»	47 » » 3,15	Raapolie p. v. f 40	
»	64 » » 4,30	Bl. Voer	38 » » 2,15	Boter ½ Ton 1e s. f 21	
»	66 » » 4,70	»	40 » » 2,25	Dito dito 2e s. f 19 à	
Zw. Zand	64 » » 4,10	»	42 » » 2,35	f 19½	
Veen	64 » » 4,00	Zw. Voer	38 » » 2,50		

Tarwe niet driftiger. — Rogge wel zoo aangenaam. — Boekweit als genoteerd slepend afgaande. — Gerst wel zoo aangenaam. — Haver in een doen. — Boonen niet driftiger. — Gort als voren.

ROTTERDAM, 2 *Julij*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. werd heden niet dan tot ruim vorige prijzen losgelaten, waardoor dezelve slechts langzaam aan consumtie en verzending van de hand ging; goede en puike nieuwe f 8,70 a f 9,20; mindere f 7,30 a f 8,50; jarige f 8,75 a f 9,25; Roode, op de hooge vorderingen met beperkten handel ter verzending, bij uitsluiting aan cons. meest f 5 hooger. In Entr. is verkocht 158, 160 ℔ Rijn f 260, f 270. In Cons.: 161, 162, 164 ℔ Hoogl. Kleefs. f 290, f 294, f 300; 160 ℔ Kleefs. f 273; 160 ℔ roode Nassaud. f 285; 158 ℔ jar. Limb. f 275; 159 ℔ Bovenl. f 273. — Rogge tot ruim vorige prijzen: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 4,40 a f 5,25; voorts 147 ℔ Rijn f 138; 146, 148 ℔ dito f 140, f 142, f 145; 148 ℔ Groot-Brab. f 141, f 145, f 146, naar qualiteit; 148 ℔ jarige Munst. f 140; 153 ℔ jar. Limb. f 150; 148 ℔ puike Fransche f 153; 141 ℔ Arch. f 130; 152 ℔ gedr. Deens. te Schiedam f 151, f 152. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,50 a f 3,80; dito Zomer f 3,30 a f 3,80; voorts 131 ℔ Libau te Schied. f 138, f 139. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte f 2,50 a f 3,30; dito lange f 1,90 a f 2,50. — Boekweit f 5 hooger; op 140 ℔ Noord-Brab. f 170, f 172, f 175; jar. en N. dito f 153; Groot-Brab. f 170, f 175; Gron. Veen f 145, f 150. — Erwten: Zeeuws. Graauwe f 5,75 a f 8; dito Groene f 5,25 a f 6,75; dito Witte f 5,50 a f 7. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte f 7,50 a f 8,50; dito Bruine f 10 a f 12; dito Paardenboonen f 4,40 a f 4,70. — Koolzaad: van het nieuwe Gewas waren heden circa 3 lasten aangevoerd, de qualiteit dooreen goed droog, maar fijn van korrel; de puikste partijtjes zijn a 63 p. vl. verkocht.

AMSTERDAM, 4 *Julij*. Tarwe tot vorige prijzen aan cons. verkocht: 130 ℔ n. b. Pools. f 330; 129 ℔ dito f 320; 130 ℔ witb. dito f 335, f 236; 132 ℔ o. Norder f 285; 131 ℔ puike Gelders. f 278; 130 ℔ Gelders. f 268; 121 ℔ Vries. f 225. — Rogge als voren verkocht: 120 ℔ Odessa f 145; 121 ℔ Rijn f 144. — Gerst prijshoudend: 98 ℔ Salonica f 100. — Boekweit prijshoudend: 120 ℔ Holst. f 162.

Nog verkocht van Tarwe bij partij: 130 ℔ witb. Pools. f 340 en 121 ℔ blaauwp. Vries. f 230.

Koolzaad op 9 vat in Sept. 62½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 109, 110 ℔ Koningsb. f 230; 110 ℔ Riga f 230. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen: op 6/w. f 41,50; vlieg. f 40,50 a 25; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 37,50 a 25; Mei f 38,25. — Lijnolie op 6/w. f 28,50; vlieg. f 27,50. — Hennepolie op 6/w f 40,25; vlieg. f 39,25.

LONDEN, 29 Junij. De aanvoeren van *Hollandsche* Boter blijven groot en de prijzen zijn van 2 tot 6 sh. lager dan de vorige week, evenwel was de vraag slechts gering en de markt sloot zeer kalm. De noteringen zijn thans: beste *Friesche* 72 à 74 sh., 2de soort 64 à 68 sh., beste *Hollandsche* en *Zwolsche* 60 à 68 sh., beste *Groninger* 60 à 62 sh. *Inferieure* kwaliteiten nominaal op 46 à 50 sh.

LONDEN, 2 *Julij*. Ten gevolge van geringen aanvoer werd voor puike inl. Tarwe iets meer geld bedongen dan ll. Maandag. Mooije vreemde souteneerde den vorigen prijs, doch Poolsche Odessa, waarvan veel ter markt was, vond niet gemakkelijk koopers. Puike Voerhaver was iets hooger. Inl. Boonen bedongen de volle vorige prijzen, maar Egyptische waren 6 p. lager. Erwten onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 4 *Julij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 50¾, 50⅞, 50 13/16; Dito Cert. 3 pCt. 59 13/16, 59¼, 59¼; Dito dito 4 pCt. 78, 78¼, 78¼; Handelm. 4½ pCt. 152; Aand. Rijn-Spoorw. 4½ pCt. 77½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 43 11/16, 43¾, 43 11/16. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 12¼, 12 5/16; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 12¼, 12 5/16; Dito bij dito, Onbepaalde Stukk. 5 pCt. 11⅝; Dito 3 pCt. 34¾, 35¼; Dito Binnenl. à 6|m. 3 pCt. 26, 26¾, 26 11/16; Coup. *Ardoins* 8 1/16, 8 1/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 28, 28¼; Dito Dito 4 pCt. 29, 29⅜, 29¼. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 102¼, 102⅜; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 101½; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 90; Dito bij *Hope* 4 pCt. 83⅞, 84; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 81⅞, 82 1/16; Cert. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 61¼, 61⅜. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 72¾, 73; Dito 2½ pCt. 38⅝, 38 15/16; Weenerb. bij *Goll en comp.* 5 pCt. 83¾; Braz. 5 pCt. 85¼; N. Mex. 5 pCt. 28⅜, ⅜, ½; Peru 4 pCt. 51; Ecuador 2⅜; Grieken 5 pCt. 6; Frans. Oblig. 3 pCt. 50⅝, ½, ¾; Handelm. kontant 152, 152¼; Obl. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 93.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden over het algemeen iets aangenamer. In Integr. vertoonde de handel nog al eenige levendigheid.

Aand. Handelm. waren tot verhoogde prijzen zeer gezocht.

In Spaansche fondsen was de handel vrij geanimeerd; bijzonder gewild waren binnenl. 3 pCts. Alle overige soorten goed prijshoudend. Naar Portug. was eenige meerdere vraag. Van Russische waren 5 pCts. meer aangeboden. Oostenrijksche en Fransche onveranderd.

Braz. 1824 v. 200 £ 83, ½; Venez. Uitg. v. 100 £ 7⅞; Bl. Gr. Onbep. St. 5¼, ⅜, ½; Peru Coup. *f* 3½, ⅜.

Koers van het Geld: Prolong. 2½. Beleening 2½. Discopto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te uur: Integr. 2½ pCt. 50⅞ a ½; Aand. Handelm. 153; Ard. à 510 £ 12⅝; Binnenl. 3 pCt. 26⅞; Metall. 5 pCt. 72½.

ADVERTENTIEN.

*** VERGADERING van de **KOMMISSIE** voor de *ZONDAGSCHOLEN*, op HEDEN, VRIJDAG, den 6den Julij 1849, des namiddags te vier uur, in het PROVINCIEHUIS. Die van het Onderwijs op de Zondagscholen wenschen gebruik te maken, kunnen zich daartoe aanmelden bij de Vergadering, of tusschentijds bij de Heeren Ds. GERHARDS, Ds. LORGION, VAN BOEKEREN, Baron VAN IMHOFF, Prof. PAREAU, Ds. MANSSEN en Ds. REITSMA.

APPINGEDAM, 3 Julij.

Gisteren hadden wij wederom eenen genotvollen dag door het bijwonen van het Examen, dat in de bijzondere school der tweede klasse van den onderwijzer J. C. EGER gehouden werd, en door eene aanzienlijke schare van belangstellende ouders en familiën werd opgeluisterd.

Geheel aan onze verwachting beantwoordende, gaven vele leerlingen dezer school uitmuntende blijken van vorderingen in alle wetenschappen van het lager en middelbaar onderwijs, en werd daarna een veertiental hunner met prijzen bekroond, welker namen zijn: T. BOLHUIS, K. H. DETHMERS, D. L. E. BLANKSTEIN, C. T. BEBINGH, S. KNIJFENGA, J. C. WICHERS, H. REIJNDERS, A. S. CLEVERINGA, G. H. CLEVERINGA, J. C. W. HEFTING, A. E. LEWE VAN ADUARD, H. P. CLEVERINGA, E. G. J. O. VINKE en M. E. WICHERS; terwijl een tiental andere getuigschriften ontvingen ter hunner verdere aanmoediging.

Door een geheel doeltreffend, degelijk onderwijs is dan ook het aantal leerlingen reeds zoodanig toegenomen, dat eene aanzienlijke vergrooting van schoollokaal is noodzakelijk geworden, welk een en ander ons in staat stelt de steeds bloeijende dag- en kostschool van den verdienstelijken onderwijzer EGER in den ruimsten zin aan ouders en voogden aan te bevelen; te meer nog daar bovendien de voorwaarden voor de kostschool zoo billijk mogelijk gesteld zijn.

De Commissie van Toevoorzigt op het Onderwijs alhier:
Namens dezelve:
Mr. J. C. WICHERS, *President.*

*** Hiermede wordt berigt, dat de **KOMMISSIE** voor de TENTOONSTELLING van VOORTBRENGSELEN van INLANDSCHE NIJVERHEID, voor de Provinciën *Zuid-* en *Noord-Holland*, te houden in de Stad *Delft*, in deze Maand, voornemens is aan te koopen en te verloten een aantal VOORWERPEN, voorkomende op die Tentoonstelling; dat de Prijs van ieder Lot of Aandeel is vastgesteld op *drie gulden;* dat er op de zes Loten één Prijs en vijf Nieten zullen zijn; dat de Trekking zal geschieden op op den 13den Augustus aanstaande; dat zij, die Aandeelen in die Verloting mogten verlangen, verzocht worden, zich aan te melden, hoe eerder, hoe beter, bij den ondergeteekende, bij wien vervolgens die Aandeelen, als ook verdere inlichtingen hieromtrent te bekomen zijn.

G. A. STRATINGH,
Secretaris van het Departement Groningen der Nederl. Maats. ter bevord. van Nijverheid.

*** Het DEPARTEMENT *ONDERDENDAM* der Maatschappij *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN* steeds hoogen prijs stellende op en zich vereerd gevoelende door de welwillendheid van hen, die van elders hunne Vergaderingen wel willen veraangenamen door het uitspreken van Redevoeringen en het leveren van Bijdragen, heeft met verontwaardiging gelezen, hetgeen in de *Kamper Courant* van den 17den Junij j.l., no. 1254, ten aanzien van twee Redevoeringen van den Wel Edel Gestr. Heer W. L. DE STURLER, Oud-Majoor bij het Indische Leger, aldaar op den 5den Februarij en 6den December j.l. uitgesproken, is opgenomen, en, zonder dat even onkiesch als leugenachtig anoniem geschrijf te willen wederleggen, gevoelt zich zoo voor den geachten Spreker als voor deszelfs eer verpligt, openlijk te verklaren, dat geen Lid van dat Departement zich aan de plaatsing van hetzelve heeft schuldig gemaakt; dat daarbij schandelijk misbruik is gemaakt van den naam van het Departement, en dat hetzelve er hoogelijk aan gelegen ligt, den Schrijver van hetzelve te kennen en zijnen naam te weten; — weshalve hetzelve bij deze ieder en een iegelijk uitnoodigt, om dezen aan het Bestuur bekend te maken.

Namens het Departement voornoemd,
De Voorzitter:
Mr. C. W. P. VAN NAERSSEN.

HARDDRAVERIJ te *Zuidhorn.*

Met permissie van den Heer BURGEMEESTER zal er, door eenige Liefhebbers, op ZATURDAG, den 14den Julij, VERREDEN worden:

Tot PRIJS: eene briljante **ZILVEREN THEEPOT**, tot PREMIE: eene **DITO TAFELSCHEL.**

Aangifte der Paarden te twee uur in het Regthuis, bij de Wedw. E. J. OSSENTJUK.

HARDDRAVERIJ TE WINSCHOTEN, op Maandag, den 23sten Julij 1849.

PRIJS: Een fraai bewerkte zware **ZILVEREN TABAKSPOT** en **DITO TABAKSKOMFOOR.**

PREMIE: Een fraai bewerkt **ZILVEREN TABAKSKOMFOOR.**

AANGIFTE der PAARDEN des morgens te elf uur, ten Huize van den Logementhouder **J. H. DIJKSTERHUIS.** RIJDING te twee uur.

Alle Paarden, ten genoegen der Directie, zullen worden toegelaten, uitgezonderd degene, welke hier bereids eenen Prijs hebben gewonnen.

Voorts worden alle EIGENAREN van SCHOONE PAARDEN, welke op het vijfde jaar gaan, uitgenoodigd, dezelve des morgens te tien uur aan eene daartoe benoemde KOMMISSIE te vertoonen; zullende aan den EIGENAAR van het SCHOONSTE PAARD vrij worden vereerd:

Een briljante **KRISTALLEN** op eenen **ZILVEREN VOET** staande **SUIKERVAAS** met **TWAALF ZILVEREN LEPELTJES.**

De AANGIFTE dezer PAARDEN zal schriftelijk moeten geschieden vóór of uiterlijk op den 22sten JULIJ eerstk., onder adres van den Logementhouder J. H. DIJKSTERHUIS, te *Winschoten*, met opgave van het Signalement; later aangegeven Paarden zullen niet in aanmerking komen. Alles gelijk staande, zal het zuiver Inlandsch Ras de voorkeur hebben.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON C. M. DE COCK, geliefde Echtgenoote van

W. BROUWER.

GRONINGEN, 28 Junij 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER GEERTRUIDA ALBADA JELGERSMA, Echtgenoote van

B. J. VAN DER OEVER.

GRONINGEN, 3 Julij 1849.

*** Heden zijn getrouwd:

H. LOFVERS,
Predikant te Bedum,
en
J. HOMMES.

GRONINGEN, 4 Julij 1849.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:

H. G. MEUGE
en
H. G. VAN DER NAP.

GRONINGEN, 2 Julij 1849.

*** ROSENDAALSCHE LAAN, bij *Arnhem*, 28 Junij 1849. Heden overleed, in den bloeijenden leeftijd van 18 jaren, WILLEM REIN ROVERS, *Student in de Letteren aan de Hoogeschool te Groningen*, hartelijk geliefde Zoon van

J. A. C. ROVERS.
T. J. C. ROVERS, geb. **VAN SIPPAMA.**

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van zijne Kinderen en Behuwd-Zoon, na eene ziekte van weinige dagen, de Hoog Welgeboren Heer ONNO JOOST ALBERDA VAN EKENSTEIN, in den gezegenden ouderdom van ruim 74 jaren.

GRONINGEN, 29 Junij 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 28 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote JOHANNETTA GENIETS, mij, na eene gelukkige echtvereeniging van vier jaren, drie Kinderen nalatende.

GRONINGEN, 2 Julij 1849.

HERMAN RAKEN.

*** GRONINGEN, 4 Julij 1849. Heden overleed, zeer onverwacht, mijn geliefde Echtgenoot ANTONIE MENSENGA, in den ouderdom van ruim 30 jaren, mij uit een gelukkig huwelijk van 6½ jaar één Kind nalatende, te jong, om de grootheid van deszelfs verlies te beseffen.

H. B. NOORDA,
Wedw. A. MENSENGA.

NB. De **VERWERS-** en **GLAZENMAKERS-AFFAIRE** blijft continuëeren, onder opzigt van den Vader der Overledene, waarin zij zich derhalve minzaam aanbeveelt.

*** De Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA** geeft uit:

De 1ste Aflevering der

GESCHIEDKUNDIGE BESCHRIJVING

DER

Stad Groningen,

door **E. J. DIEST LORGION,**
Theol. Doct. en *Predikant.*

Inhoudende: I. Fabelachtige en onzekere berigten over het ontstaan van *Groningen.* — De Giftbrief van HENDRIK III in 1040. — Naams-oorsprong der Stad. — II. *Groningen* voor het eerst met een muur omringd, — in oorlog met den Bisschop van *Utrecht:* — door den Bisschop in erfleen gegeven, — gewigtige gevolgen daarvan; — in een twist betrokken tusschen *Hunsingo* en *Fivelgo.* — Burgerkrijg. — Oneenigheid met de Ommelanden. — Nieuwe burgertwisten; — vrede in 1255. — III. Beschrijving van de gesteldheid van *Groningen* in het laatste gedeelte der dertiende eeuw. — **En twee Platen:** de *St.-Walburgskerk*, het *oude Groot-* en *Contra-Zegel der Stad*, en het *oude Raad- en Wijnhuis* voorstellende.

Het Werk zal kompleet worden in twee Deelen, ieder van 6 of 7 Afleveringen.

De prijs van elke Aflevering is 75 Cents.

De **VRACHTWAGEN** van **JAN KOOPS**, te *ASSEN*, zal toekomstig, in plaats van op *Donderdag*, **IEDERE WEEK**, op **WOENSDAG**, van de *NIEUWE MUNSTER* vertrekken.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt, ingevolge het 94ste der artikelen van overeenkomst, bekend, dat door den RAAD, in deszelfs ZITTING van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde artikelen, is besloten tot de **UITKEERING** van een **DIVIDEND** over het Boekjaar 1848, ten bedrage van **VIJF EN VEERTIG GULDENS** over elk **AANDEEL** groot *f* **1000**, staande **op naam**, en verwittigt dien ten gevolge de HOUDERS van AANDEELEN OP NAAM, dat, overeenkomstig den inhoud der bij die Aandeelen afgegevene nieuwe Dividendbewijzen, tot de BETALING, tegen intrekking van het *veertiende* derzelve, zal worden gevaceerd bij de NEDERLANDSCHE BANK te *Amsterdam*, en wel te beginnen met den *eersten Augustus* 1849.

AMSTERDAM, 29 Junij 1849.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
GOUDSWAARD, *Dir., fung. Secret.*

VERKOOPING.

Op MAANDAG, den 9den Julij 1849, en, zoo noodig, den volgenden dag, zal te *Delfzijl*, ten overstaan van een' bevoegden BEAMBTE, voor de Behuizing no. 185, in de Marktstraat te *Delfzijl*, des namiddags precies te één uur, publiek, bij contant geld, worden verkocht: Een net zamengestelde **OPSTAL** van een' **DROOGISTWINKEL** met alle daarbij voorhanden POTTEN, FLESSCHEN, DROOGERIJEN, CHEMICALIËN, WINKEL- en andere GEREEDSCHAPPEN, benevens een groote voorraad **KOLONIALE WAREN**, als: THEEËN, KOFFIJ, gebrand en ongebrand, RIJST, SUIKERS, KANDIJ, SIROOP, PRUIMEDANTEN, FOELIE, NOTEMUSCAAT, OLIËN, WAS, CHOCOLADE, TABAK en SIGAREN; verders velerhande **MOBILIA**, waaronder een fraaije SPIEGEL met MAHONIEHOUTEN LIJST en daarbij behoorend TAFELTJE, best BEDDEGOED, LINNEN, TAFELGOED, ENZ., ENZ., ENZ.

De Goederen zijn den dag van Verkoop te bezien van 's morgens 11 tot 's namiddags 1 uur.

BOELDAG BIJ KONTANT GELD,

op ZATURDAG, den 7den Julij 1849, des namiddags precies te 3 uur te beginnen, ten Huize van den Logementhouder J. A. DE BOER, op *de Zoltkamp*, van **ANKERKETTINGS, ZEILEN, TOUWWERK, ENZ.** Alles afkomstig van het SCHIP *MARGARETHA MAGDALENA.*

Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, *Nots.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op VRIJDAG den 13den Julij 1849, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Wedw. H. A. WIERSEMA, te *Winsum*, publiek te koop presenteren:

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, CUM ANNEXIS, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VAN BLOEDVERWANTSCHAP VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 35½ Bunder kostelijk meest oud *Groenland*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 240—55, staande en gelegen in de *Schilleyeham*, onder *Winsum.* II. Den VOLLEN EIGENDOM van ongev 1 Bunder *Land*, mede aldaar. III. ADIDEM van ong veer 1½ Bunder *Land* (*HET REILAND* genoemd), me aldaar. IV. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLE MING van ongeveer 1½ Bunder *Land*, mede aldaar, doe jaarlijks tot huur *f* 12—00. V. ADIDEM van ongev 1½ Bunder *Land*, mede aldaar, doende jaarlijks tot hu *f* 12—00. VI. ADIDEM van ongeveer 1½ Bunder *La* mede aldaar, doende jaarlijks tot huur *f* 12—00. V ADIDEM van ongeveer ½ Bunder *Land*, mede aldaar, doe jaarlijks tot huur *f* 4—00. VIII. ADIDEM van ongev 2 Bunders *Land*, mede aldaar, doende jaarlijks tot hu *f* 21—00. IX. Eene BEHUIZING, geteekend no. 99, m de BEKLEMMING van den daarbij behoorenden *Gro* doende jaarlijks tot huur *f* 2—50, staande en gelegen *Baflo.* X. Den EIGENDOM eener *Behuisde Heemste* in gebruik bij de Wedw. FREERK TJAARTS, voor *f* 2 huur jaarlijks. XI. Een DITO, in gebruik bij de Wed MENNE DREWES, voor *f* 1—91 jaarlijks. XII. E DITO, in gebruik bij de DIAKENIE van *Winsum*, vo *f* 0—97 jaarlijks. XIII. Een DITO, in gebruik bij GEE HENDRIKS HAAN en Vrouw, voor *f* 3—00 jaarlijk XIV. Een DITO, in gebruik bij DREWES RIJKELS Vrouw, voor *f* 3—00 jaarlijks; en XV. Een DITO, gebruik bij de DIAKENIE te *Winsum*, voor *f* 0—75 ja lijks; zijnde de laatste zes perceelen gelegen te *Wins*

Alles behoorende tot de Nalatenschappen van wijlen A BERT HILLEBRANDS WIERSEMA en BOUKE FREER BRUINS, in leven Echtelieden.

Mr. **H. VAN BOLHUIS.**

De ondergeteekende beveelt zich vriende aan in de gunst van zijn geëerde Stad- en Lan genooten als **LEDEKANT-** en **KAME BEHANGER**; belovende eene prompte en civie bediening.

H. P. SAP,
Visscherstraat, D no. 50,

NIEUWE HARING BERIGT

Heden weder tot **verminderde prijzen** ontvangen de **NIEUWE JAAG-** of **GROENE HARING.**

Even als in vorige jaren, beveelt zich de ondergeteeke weder in de gunst zijner geëerde Stad- en Landgenooten zullende hij zorgen steeds van de beste en fijnste Haring vo zien te zijn en die per Stuk en bij het Vaatje tot de zuinig prijzen te kunnen leveren. Verder is hij ruim voorzien va puike **EKKELHAMMEN, NAGELHOUTEN** en **SAUCISE DE BOLOGNE**, ve te gerookte **ZALM, EDAMMER** en **ZWITSERSCHEKAAS** en versche **MINERAL WATEREN.**

H. ENSING,
Oude Ebbingestraat,
nabij den Boog.

J. H. BOSS,

in de Guldenstraat, verkoopt puik beste nieuw **HAAGSCHE HARING**, à **60** Cts. per Stuk, alsmed echte **FRANSCHE BRANDEWIJN**, à **60** Ct de Kan.

DAGUERREOTYPE-PORTRETTEN

in **KLEUREN**, gelijk mede GROEPEN van meerde PERSONEN, LANDSCHAPPEN, COPIJEN van alle soor ten van SCHILDERIJEN, ENZ., ENZ., worden gedurend mijn verblijf ter dezer Stede van af MAANDAG, den 9de dezer, dagelijks van 's voormiddags 10 tot 's namiddags uur, door mij vervaardigd.

Door de toepassing der nieuwste uitvindingen in dit Vak en de bijzondere deugd mijner Apparaten, zie ik mij i staat gesteld, bij elk weder, binnen weinige seconden beelden en groepen te vervaardigen, die in helderheid levendigheid en sprekende gelijkenis niets te wensche overlaten.

Mij ten vriendelijkste in de gunst des geëerden Publiek aanbevelende, noodig ik iederen Kunstliefhebber uit, mijn Portretten, enz. te komen bezigtigen aan mijne Wonin in de Oosterstraat, bij den Koek- en Banketbakker KIMM of bij den Boekverkooper P. VAN WICHEREN, H.z., aa de Groote Markt alhier.

GRONINGEN, 5 Julij 1849.

G HÜNERJÄGER.

ECHTE PATENT-PORTLAND CEMENT,

geen *Hamburger*, maar **ENGELSCH** *FABRIKAAT* is voortdurend verkrijgbaar bij

J. VAN HULST, *Steenfabrikant* te *Harlingen*, en VINC. VAN HULST, te *Kampen.*

GEBROEDERS LEEK

hebben heden ontvangen: eene groote partij extra beste fraaije **GEKLEURDE LAPPEN**, volgens de tegenwoordigen smaak en alle VAST van KLEUR.

Avis aux Dames!

Vu la crise des affaires, une forte maison de Paris vie d'envoyer dans cette ville un de ses représentants avec u grand assortiment de **SCHALES** et **ECHARPES**, de plus haute nouveauté. Elle offrira de grands avantages a acheteurs.

Pour faciliter la vente on fera des échanges contre d vieux.

Les personnes qui désirent voir ces SCHÂLES sont prié d'envoyer leur adresse: Hôtel *den Doelen* à *Groningue*, le représentant se rendra à domicile avec les marchandis

On en peut aussi demander à voir, même n'en ayant p besoin.

On restera 5 ou 6 jours seulement.

EENE JUFVROUW,

van de **Protestantsche Godsdienst**, geëxamineerd de FRANSCHE, DUITSCHE, ENGELSCHE en HOLLANDSCHE TALEN, benevens in de BIJWETENSCHAPPEN, en die sedert eenige jaren met de OPVOEDIN en het ONDERWIJS van **KINDEREN** is werkza geweest, wenscht eene dusdanige betrekking te erlang Men wordt verzocht zich met *franco* Brieven te adresseren onder de letter H, bij den UITGEVER DEZER.

Er wordt gevraagd, om dadelijk in dien te treden: een **BAKKERSKNECHT** Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

Een **SCHRIJNWERKERSKNECHT** zijn Werk verstaande, kan dadelijk WERK be men bij E. BOOTSMA, te *Emmen.*

ER WORDT GEVRAAGD op een Buiten: E **goede KAMERMEID**, terstond in dienst. Adres aan het BUREAU der *PROVINCIAL GRONINGER COURANT.*

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*

JUNIJ 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
24	756,66	757,41	758,68	16,0	17,5	14,2	0,61	0,61	0,72	W.N.W.	N.W.	N.W.t.W.	weinig bewolkt	bewolkt	bewolkt
25	762,19	762,39	761,27	16,6	18,7	13,7	0,65	0,60	0,77	N.N.W.	N.N.O.	N.O.t.N.	betrokken	„	„
26	758,67	757,31	758,43	16,5	22,9	15,2	0,85	0,57	0,80	N.O.	Z.Z.W.	W.N.W.	regen	„	„
27	759,43	758,77	758,36	18,4	21,8	15,5	0,73	0,64	0,90	W.t.Z.	W.Z.W.	W.Z.W.	betrokken	betrokken	betrokken
28	757,98	758,93	761,62	15,1	16,3	11,7	0,78	0,79	0,66	W.	W.N.W.	N.W.	„	bewolkt	bewolkt
29	758,77	763,58	762,34	12,8	16,9	11,5	0,63	0,52	0,77	N.W.t.W.	N.N.W.	N.t.W.	„	„	„
30	760,37	761,46	763,62	13,0	17,7	12,0	0,74	0,57	0,72	W.Z.W.	N.	N.	„	betrokken	„

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.